

N° 2170.

**ALLEMAGNE
ET ROYAUME DES SERBES,
CROATES ET SLOVÈNES**

Traité relatif aux assurances sociales,
avec protocole final. Signés à
Berlin, le 15 décembre 1928.

**GERMANY AND
KINGDOM OF THE SERBS,
CROATS AND SLOVENES**

Treaty regarding Social Insurances,
with Final Protocol. Signed at
Berlin, December 15, 1928.

TEXTE SERBO-CROATE.
SERB-CROAT TEXT.

№ 2170. — УГОВОР¹ ИЗМЕЂУ КРАЉЕВИНЕ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА И НЕМАЧКЕ ДРЖАВЕ О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ. ПОТПИСАН У БЕРЛИНУ, 15. ДЕЦЕМБРА 1928.

Textes officiels allemand et serbo-croate communiqués par le délégué permanent du Royaume de Yougoslavie près la Société des Nations. L'enregistrement de ce traité a eu lieu le 11 octobre 1929.

ЊЕГОВО Величанство Краљ Срба, Хрвата и Словенаца и Председник Немачке Државе, задахнути жељом да међусобно заштите своје држављање у њиховим односима рада и осигурања, и да што више изједначе права која проистичу из ових односа,

Наименовали су за своје пуномоћнике :

ЊЕГОВО Величанство Краљ Срба, Хрвата и Словенаца :

Господина Д-р Андреја Госара, народног посланика и министра на расположењу ;

Господин Председник Немачке Државе :

Господина Д-р Андреаса Гризера, министериалног директора у државном министарству рада.

TEXTE ALLEMAND. — GERMAN TEXT.

№ 2170. — VERTRAG¹ ZWISCHEN DEM DEUTSCHEN REICHE UND DEM KÖNIGREICH DER SERBEN, KROATEN UND SLOVENEN, ÜBER SOZIALVERSICHERUNG. GEZEICHNET IN BERLIN, AM 15. DEZEMBER 1928.

German and Serb-Croat official texts communicated by the Permanent Delegate of the Kingdom of Yugoslavia accredited to the League of Nations. The registration of this Treaty took place October 11, 1929.

DER DEUTSCHE REICHSPRÄSIDENT und SEINE MAJESTÄT DER KÖNIG DER SERBEN, KROATEN und SLOVENEN, von dem Wunsche geleitet, ihre Staatsangehörigen in den Arbeits- und Versicherungsverhältnissen gegenseitig zu schützen und die Rechte aus solchen Verhältnissen einander anzugleichen,

Haben zu Bevollmächtigten ernannt :

DER DEUTSCHE REICHSPRÄSIDENT :

Herrn Dr. Andreas GRIESER, Ministerialdirektor im Reichsarbeitsministerium,

SEINE MAJESTÄT DER KÖNIG DER SERBEN, KROATEN und SLOVENEN :

Herrn Dr. Andrej GOSAR, Mitglied der Narodna Skupschtina, Minister a. D.

¹ L'échange des ratifications a eu lieu à Belgrade, le 30 septembre 1929.

¹ The exchange of ratifications took place at Belgrade, September 30, 1929.

Пуномоћници, пошто су испитали пуномоћства и нашли их у добром и исправном облику, уговорили су, што следи :

A. ОПШТИ ПРОПИСИ.

Члан 1.

Српско-хрватско-словеначки држављани у Немачкој и немачки држављани у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца изједначују се са домаћим радницима односно намештеницима у погледу примања која проистичу из осигурања за случајеве : болести, несреће, изнемоглости, српско-хрватско-словеначког пензионог осигурања намештеника и немачког осигурања намештеника, српско-хрватско-словеначког осигурања рудара код браћинских благајна и немачког осигурања рудара.

Члан 2.

(1) Држављани једне од држава уговорница добијаће, ако су остали законски услови испуњени, давања која проистичу из осигурања за случај несреће у индустрији, занату, трговини и поморству, пензионог осигурања намештеника (осигурања намештеника) и пензионог осигурања рудара код браћинских благајна (пензионог осигурања рудара) друге државе и онда, када се не налазе на територији ове друге државе. Породица умрлог не искључује се од права на примања из разлога што, у моменту кад је наступио осигурани случај, није боравила на територији дотичне државе.

(2) У колико примање рентних давања за домаће држављане, кад бораве у иностранству, зависи од испуњења извесних прописа издатих реда ради, важе ови прописи и за држављане друге државе уговорнице.

(3) Лицима која имају право на давања, пружаће се, кад бораве у ино-

Die Bevollmächtigten haben nach Prüfung ihrer Vollmachten, die sie in guter und gehöriger Form befunden haben, nachstehendes vereinbart :

A. ALLGEMEINE VORSCHRIFTEN.

Artikel 1.

Für die Leistungen aus der Krankenversicherung, Unfallversicherung, Invalidenversicherung, deutschen Angestelltenversicherung und serbisch-kroatisch-slovenischen Pensionsversicherung der Angestellten, deutschen knappschaftlichen Versicherung und serbisch-kroatisch-slovenischen Bruderladenversicherung stehen die deutschen Reichsangehörigen im Königreich der Serben, Kroaten und Slovenen und die serbisch-kroatisch-slovenischen Staatsbürger in Deutschland den inländischen Arbeitnehmern gleich.

Artikel 2.

(1) Angehörige eines der vertragschliessenden Staaten erhalten beim Vorliegen der sonstigen gesetzlichen Voraussetzungen die Leistungen aus der Gewerbe- und See-Unfallversicherung, Angestelltenversicherung (Pensionsversicherung der Angestellten) und knappschaftlichen Pensionsversicherung (Bruderladenpensionsversicherung) des anderen Staates auch dann, wenn sie sich nicht im Gebiete dieses Staates aufhalten; der Anspruch auf Hinterbliebenenbezüge ist nicht deshalb ausgeschlossen, weil die Hinterbliebenen sich beim Eintritt des Versicherungsfalles nicht im Inland aufhielten.

(2) Soweit der Bezug von Rentenleistungen für inländische Berechtigte beim Aufenthalt im Ausland von der Erfüllung bestimmter Ordnungsvorschriften abhängig ist, gelten diese auch für Angehörige des anderen Staates.

(3) Den Berechtigten sind beim Aufenthalt im Ausland gleichzeitig mit den Hauptleistungen

странству, поред главних давања, у исто време и сви додаци, на које би имали право кад би боравили у земљи.

auch alle Zulagen zu gewähren, die ihnen beim Aufenthalt im Inland zustehen würden.

Члан 3.

Artikel 3.

(1) За лица, која припадају једној од обеју држава уговорница, боравак у другој држави не сматра се као боравак у иностранству, кад је у питању примена законских прописа, који се односе на откупљивање потраживања насталих из осигурања за случај несреће у индустрији, занату, трговини и поморству, пенсионог осигурања намештеника (осигурања намештеника) и пенсионог осигурања рудара код братинских благајна (пенсионог осигурања рудара).

(1) Bei Anwendung der gesetzlichen Vorschriften des einen Staates über die Abfindung von Ansprüchen aus der Gewerbe- und See-Unfallversicherung, Angestelltenversicherung (Pensionsversicherung der Angestellten) und knappschäftlichen Pensionsversicherung (Bruderladenpensionsversicherung) gilt der Aufenthalt in dem anderen Staate für Berechtigte, die einem der beiden Staaten angehören, nicht als Aufenthalt im Ausland.

(2) Највише административне власти обеју држава уговорница могу се споразумети, за случај пресељења уживаоца на територију друге државе, да обавезу плаћања оштете преузме један од осигуравајућих завода ове државе уз плаћање му одговарајуће отплатине.

(2) Die obersten Verwaltungsbehörden beider Staaten können für den Fall der Übersiedlung des Berechtigten in das Gebiet des anderen Staates vereinbaren, dass die Entschädigungspflicht von einem Versicherungsträger dieses Staates gegen Zahlung eines entsprechenden Abfindungskapitals übernommen wird.

(3) Ренте мање од 5.— Мк. или 50.— Дин. месечног износа, могу се, ако није постигнут споразум у смислу алинеје 2, откупити са износом капитализоване вредности; а на захтев уживаоца морају се откупити. Ово исто важи и за случај кад рента, која се има плаћати једном сирочету, не прелази 3.— Мк. или 30.— Дин. месечног износа.

(3) Renten, die monatlich den Betrag von 5 Reichsmark oder 50 Dinar nicht erreichen, können, wenn es nicht zu einer Vereinbarung gemäss Abs. 2 kommt, mit ihrem Kapitalwert abgefunden werden. Auf Antrag des Berechtigten müssen sie abgefunden werden. Das gleiche gilt, wenn die für eine einzelne Weise zu zahlende Rente monatlich den Betrag von 3 Reichsmark oder 30 Dinar nicht übersteigt.

Члан 4.

Artikel 4.

Прописи чланова 2 и 3 важе и за осигурање за случај несреће у пољопривреди, у колико би пољопривредни послови исте врсте по законима обеју држава потпадали под обавезу осигурања за случај несреће, а поред тога и онда, кад је то у корист српско - хрватско - словеначких пољопривредних сезонских радника и преосталих чланова њихових породица.

Die Vorschriften der Artikel 2 und 3 gelten auch für die landwirtschaftliche Unfallversicherung, soweit landwirtschaftliche Betriebe gleicher Art nach der Gesetzgebung beider Staaten der Unfallversicherung unterliegen, sowie zugunsten serbisch-kroatisch-slovenischer landwirtschaftlicher Wanderarbeiter und ihrer Hinterbliebenen.

Члан 5.

(1) Код спровођења грана социалног осигурања, споменутих у чл. 1, имају се по правилу примењивати правни прописи оне државе уговорнице на чијој се територији обавља рад меродаван за осигурање. Од овоге се правила изузимају следећи случајеви :

a) Ако једно предузеће, које има своје седиште на територији једне од обеју држава уговорница, шаље своје раднике односно намештенике у циљу привременог запослења на територију друге државе, примењиваће се за време од годину дана правни прописи оне државе на чијој се територији налази седиште дотичног предузећа, односно седиште послодавца, ако се не ради о предузећу. Правни прописи те државе важе и за запослење, које изискује по својој природи да запослено лице чешће борави на територији друге државе, а под условом да ни у једном случају његов боравак не буде дужи од шест месеци. Као предузеће сматра се и филијала, или друга која трајна установа коју предузеће са седиштем у једној од држава уговорница оснује у другој држави.

b) У погледу осигурања службеника обостраних дипломатских и консуларних представништва од каријере, и осталих званичних надлештава једне од држава уговорница са седиштем у другој држави, као и у погледу службеника (послуге) њихових старешина или осталих службених лица, примењују се правни прописи државе која их је отпослала, ако службеници припадају тој држави.

(2) Највише административне власти обеју држава уговорница могу међусобним споразумом за поједини случај или за групу случајева одступити од уређења предвиђеног у алинеји 1.

Artikel 5.

(1) Bei der Durchführung der in Artikel 1 bezeichneten Zweige der Sozialversicherung finden grundsätzlich die Rechtsvorschriften des Staates Anwendung, in dessen Gebiete die für die Versicherung massgebende Beschäftigung ausgeübt wird. Von dieser Regel gelten folgende Ausnahmen :

a) Werden Arbeitnehmer von einem Betriebe, der in dem einem Staate seinen Sitz hat, zu einer vorübergehenden Beschäftigung in das andere Staatsgebiet entsandt, so finden für die Dauer eines Jahres die Rechtsvorschriften des Staates Anwendung, in dem der Sitz des entsendenden Betriebes, in Ermangelung eines Betriebes der Wohnsitz des Arbeitgebers gelegen ist. Die Rechtsvorschriften dieses Staates gelten auch für eine Beschäftigung, die ihrer Natur nach einen wiederholten, in jedem einzelnen Falle sechs Monate nicht übersteigenden Aufenthalt im anderen Staatsgebiet erfordert. Als Betrieb gilt auch eine Zweigniederlassung oder sonstige ständige Einrichtung, die ein Betrieb, der seinen Sitz in dem einen Staate hat, in dem anderen Staate begründet.

b) Auf die Versicherung der Bediensteten der beiderseitigen diplomatischen und berufskonsularischen Vertretungen und der sonstigen amtlichen Stellen des einen Staates, die in dem anderen Staate ihren Sitz haben, und auf die Versicherung der Bediensteten von deren Leitern oder Mitgliedern finden die Rechtsvorschriften des entsendenden Staates Anwendung, wenn die Bediensteten diesem Staate angehören.

(2) Von der im Abs. 1 vorgesehenen Regelung können die obersten Verwaltungsbehörden beider Staaten im beiderseitigen Einvernehmen im Einzelfall oder für eine Gruppe von Fällen abgehen.

(3) Ако у смислу алинеје 1 или 2 важи за једно предузеће са седиштем у једној од држава уговорница за случај запослења у другој држави уговорници право те државе, онда се то запослење сматра као предузеће у смислу тог права.

(4) Ако несретни случај, који се догоднио у једној од обеју држава уговорница, потпада под законе о осигурању за случај несреће друге државе, важиће прописи ових закона и у толико у колико долазе у обзир друга потраживања оштете која се због несреће по законима прве државе траже; ово важи и онда, кад предузеће потпада под законе о осигурању за случај несреће само у једној од држава уговорница.

(5) Кад се примењују правни прописи једне од обеју држава уговорница у смислу алинеје 1 или 2, онда су за спровођење социалног осигурања надлежни заводи, власти и судови социалног осигурања те државе.

Члан 6.

(1) Заводи за спровођење грана социалног осигурања, споменутих у чл. 1, једне од држава уговорница, испитиваће, на тражење, на исти начин као и кад се ради о спровођењу сопственог социалног осигурања, да ли још траје право на примања оних лица, која примају оштете од осигуравајућег завода друге државе, и вршиће лекарске прегледе. Издаци терете осигуравајући завод који је предње тражио.

(2) Осигуравајући завод једне од држава уговорница могу се са осигуравајућим заводима друге државе споразумети, да се дужности пријава које предвиђају закони једне од држава уговорница може удовољити и подношењем пријаве код осигуравајућег завода друге државе. Но на овај споразум треба да пристану највише административне власти обеју држава уговорница.

(3) Ist nach Abs. 1 oder 2 bei einem Betriebe, der seinen Sitz in dem einen Staate hat, das Recht des anderen Staates für eine Beschäftigung in diesem Staate massgebend, so ist die Beschäftigung im Sinne dieses Rechtes einem Betriebe gleichzuachten.

(4) Fällt der in dem einen Staate eingetretene Unfall unter die Unfallversicherungsgesetze des anderen Staates, so gelten deren Vorschriften auch insoweit, als anderweitige Entschädigungsansprüche in Betracht kommen, die wegen des Unfalls nach den Gesetzen des ersteren Staates geltend gemacht werden; dies gilt auch, wenn ein Betrieb der Unfallversicherungsgesetzgebung nur des einen Staates unterliegt.

(5) Die Anwendung der Rechtsvorschriften des einen Staates gemäss Abs. 1 oder 2 hat auch zur Folge, dass die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung dieses Staates für die Durchführung der Sozialversicherung zuständig sind.

Artikel 6.

(1) Die Träger der in Artikel 1 bezeichneten Zweige der Sozialversicherung des einen Staates werden auf Antrag in der gleichen Weise, wie wenn es sich um die Durchführung der eigenen Sozialversicherung handelte, die Fortdauer des Bezugsrechts von Personen prüfen, die von einem Versicherungsträger des anderen Staates Entschädigung beziehen, und ärztliche Untersuchungen besorgen. Auslagen fallen dem ersuchenden Versicherungsträger zur Last.

(2) Versicherungsträger des einen Staates können mit Versicherungsträgern des anderen Staates vereinbaren, dass einer in den Gesetzen des einen Staates vorgesehenen Meldepflicht auch durch Meldung bei dem Versicherungsträger des anderen Staates genügt werden kann. Die Vereinbarung bedarf der Zustimmung der beiderseitigen obersten Verwaltungsbehörden.

Члан 7.

(1) Код спровођења грана социалног осигурања, споменutih у чл. 1, заводи, власти и судови социалног осигурања једне од држава уговорница пружаће заводима, властима и судовима социалног осигурања друге државе административну помоћ у истом обиму, као и кад се ради о спровођењу сопственог социалног осигурања.

(2) Заводи, власти и судови социалног осигурања установљују у истом обиму као и при спровођењу сопственог осигурања, у сумњивим или хитним случајевима и по званичној дужности, све оно што је потребно ради разјашњења стварног стања.

(3) Издаци, који су скопчани са овом административном помоћу, накнађују се само у оном обиму као и у сопственом социалном осигурању.

Члан 8.

Потраживања за накнаду учињених трошкова у смислу чл. 6 и 7 имају се плаћати, у колико то између обеју заинтересованих установа није другојачије уговорено, у моменту кад се заврши званични поступак због кога су ти трошкови настали. Она се имају подмирити у року од месец дана по саопштењу, и то у оној валути у којој су настала. У случају закашњења има се плаћати и камата од 6%, рачунајући од дана када је наступио рок плаћању.

Члан 9.

У случају кад су приноси плаћени осигуравајућем заводу једне од држава уговорница, а морали су бити плаћени осигуравајућем заводу друге државе, морају се доставити надлежном заводу за осигурање. Ови приноси, сматра се, као

Artikel 7.

(1) Bei der Durchführung der in Artikel 1 bezeichneten Zweige der Sozialversicherung werden die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung des einen Staates den Trägern, Behörden und Gerichten der Sozialversicherung des anderen Staates Verwaltungshilfe in demselben Umfang leisten, wie wenn es sich um die Durchführung der eigenen Sozialversicherung handelte.

(2) Die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung stellen in demselben Umfang wie zur Durchführung der eigenen Sozialversicherung, in zweifelhaften oder eiligen Fällen auch von Amtswegen, dasjenige fest, was zur Aufklärung des Sachverhalts notwendig ist.

(3) Die mit der Verwaltungshilfe verbundenen Auslagen werden nur in dem gleichen Umfang wie in der eigenen Sozialversicherung vergütet.

Artikel 8.

Ersatzforderungen gemäss Artikel 6 und 7 werden, sofern nicht zwischen den beiderseitigen beteiligten Stellen etwas anderes vereinbart ist, in dem Zeitpunkt fällig, in dem die Amtshandlung, die den Anlass zur Entstehung der Auslagen gegeben hat, abgeschlossen ist. Die Forderungen sind binnen Monatsfrist nach Bekanntgabe in der Währung zu tilgen, in der sie entstanden sind. Bei Verzug sind sie mit sechs vom Hundert vom Tage der Fälligkeit an zu verzinsen.

Artikel 9.

Sind Beiträge an einen Versicherungsträger des einen Staates entrichtet, obwohl sie an einen Versicherungsträger des anderen Staates hätten entrichtet werden müssen, so sind sie dem zuständigen Versicherungsträger zu überweisen. Die Beiträge werden so angesehen, als ob sie zur Zeit ihrer Entrichtung an den zu-

да су у моменту њиховог плаћања плаћени надлежном заводу за осигурање. Ако су у питању различити разреди приноса, треба преузете приносе тако расподелити на поједине разреде, како то најбоље одговара интересу осигураног лица.

Члан 10.

Кад се ради о израчунавању новчаног износа израженог у валути друге државе уговорнице, прорачунаће се, без повреде прописа чл. 28, у сразмери обеју валута на берзи у престоници оне државе у чијој је валути изражен.

Члан 11.

(1) Консуларни представници обеју држава уговорница сматрају се за овлашћене да заступају раднике односно намештенике, држављане своје државе, код свих завода, власти и судова социалног осигурања друге државе. Они имају у истом обиму као и сама заинтересована лица право увида у расправе.

(2) Алинеја 1 важи и за она лица, којима је једна од држава уговорница посебице поверила заштиту исељеника, а која су као таква пријављена највишој административној власти друге државе.

Члан 12.

(1) Представке, које држављани једне од обеју држава уговорница упућују заводима, властима и судовима социалног осигурања друге државе, не могу се одбацити из разлога што су писане на језику прве државе.

(2) Дописи завода, власти и судова социалног осигурања једне од држава уговорница, који би били упућени држављанима друге државе, биће писани на званичном језику прве државе. Списима

ständigen Versicherungsträger entrichtet worden wären. Soweit Beitragsklassen in Frage kommen, sind die überwiesenen Beiträge auf die einzelnen Klassen so zu verteilen, wie es dem Vorteil des Versicherten am besten entspricht.

Artikel 10.

Soweit es auf die Berechnung eines in der Währung des anderen Staates ausgedrückten Geldbetrags ankommt, wird er, unbeschadet der Vorschriften des Artikel 28, nach dem Verhältnis der beiden Währungen an der Börse in der Hauptstadt des Staates umgerechnet, in dessen Währung er ausgedrückt ist.

Artikel 11.

(1) Die konsularischen Vertreter der beiden Staaten gelten als ermächtigt, die Arbeitnehmer ihres Staates vor allen Trägern, Behörden und Gerichten der Sozialversicherung des anderen Staates zu vertreten. Sie können in dem gleichen Umfang wie die Beteiligten selbst Einsicht in die Verhandlungen nehmen.

(2) Abs. 1 gilt auch für die Personen, die von dem einen Staate mit dem Schutze der Auswanderer besonders betraut und der obersten Verwaltungsbehörde des anderen Staates benannt sind.

Artikel 12.

(1) Eingaben der Angehörigen des einen Staates an die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung des anderen Staates dürfen nicht deshalb zurückgewiesen werden, weil sie in der Sprache des ersteren Staates abgefasst sind.

(2) Die Schreiben der Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung des einen Staates an die Angehörigen des anderen Staates werden in der Amtssprache des ersteren Staates abgefasst. Eine Übersetzung in die Amtssprache des anderen Staates soll beigefügt

треба приложити и превод на званичном језику друге државе, изузев у случајевима кад се одговара на представку писану на званичном језику прве државе.

Члан 13.

(1) У погледу подношења правних средстава по предметима грана социалног осигурања, споменутих у чл. 1, сматра се, да су законски рокови очувани и онда кад је правно средство стигло на време код ма којег завода, власти или суда социалног осигурања друге државе уговорнице. У таквим случајевима мора се дотична представка без одлагања доставити, ако је за решење надлежна српско-хрватско-словеначка установа, Средишном Уреду за Осигурање Радника у Загребу, односно Државном Уреду за Осигурање (Reichsversicherungsamt) у Берлину, ако је за решење о правном средству надлежна немачка установа.

(2) Ова представка може се доставити и непосредно оној установи која је надлежна за решавање о правном средству.

Члан 14.

Прописи о ослобођењу или олакшицама у погледу такса и других пристојби, који постоје у једној од обеју држава уговорница за спровођење сопственог социалног осигурања, важе на исти начин и код спровођења социалног осигурања друге државе.

В. ПОСЕБНИ ПРОПИСИ.

И. ОСИГУРАЊЕ НАМЕШТЕНИКА.

Члан 15.

(1) Ако је осигурано лице плаћало принос за српско-хрватско-словеначко

№. 2170

werden, es sei denn, dass es sich um die Beantwortung einer Eingabe in der Amtssprache des ersteren Staates handelt.

Artikel 13.

(1) Bei Einlegung von Rechtsmitteln in Angelegenheiten der in Artikel 1 bezeichneten Zweige der Sozialversicherung gelten die gesetzlichen Fristen auch dann als gewahrt, wenn das Rechtsmittel rechtzeitig bei einem Träger, einer Behörde oder einem Gerichte der Sozialversicherung des anderen Staates eingegangen ist. In diesen Fällen ist die Rechtsmittelschrift unverzüglich, wenn eine deutsche Stelle zur Entscheidung über das Rechtsmittel zuständig ist, an das Reichsversicherungsamt in Berlin, wenn eine serbisch-kroatisch-slovenische Stelle zur Entscheidung zuständig ist, an das Zentralamt für Arbeiterversicherung (Središnji ured za osiguranje radnika) in Zagreb abzugeben.

(2) Die Rechtsmittelschrift kann auch unmittelbar an die zur Entscheidung über das Rechtsmittel zuständige Stelle abgegeben werden.

Artikel 14.

Die in dem einen Staate für die Durchführung der eigenen Sozialversicherung geltenden Vorschriften über Befreiungen oder Erleichterungen hinsichtlich der Stempel- und sonstigen Gebühren kommen in gleicher Weise auch der Durchführung der Sozialversicherung des anderen Staates zugute.

В. BESONDERE VORSCHRIFTEN

И. ANGESTELLTENVERSICHERUNG

Artikel 15.

(1) Sind für einen Versicherten Beiträge zur deutschen Angestelltenversicherung und zur

пенсионо осигурање намештеника и за немачко осигурање намештеника, приносно се време, у колико се не поклана, сабира у циљу очувања очекиваних права, као и ради испуњења општег времена чекања.

(2) Време болести, које се има према законским прописима једне од држава уговорница рачунати као надокнадно време приноса, чува очекивана права и у другој држави. Уживање пенције у једној од држава уговорница важи као надокнадно време за чување очекиваних права и у другој држави. Остала надокнадна времена рачунаће заводи за осигурање намештеника сваке од обеју држава уговорница према своме унутрашњем законодавству.

(3) Кад наступи осигурани случај, заводи за осигурање обеју држава уговорница пружаће она давања, на која осигурано лице има право по домаћим прописима, водећи рачуна о алинејама 1 и 2 овог члана. Од основне ренте и додатка за децу, као и од српско-хрватско-словеначког минималног износа ренте, плаћаће се само онај део који одговара сразмери између приносног времена у дотичној држави и укупног приносног времена; ово смањење неће наступити, ако у једној од обеју држава уговорница није навршено приносно време за више од дванаест месеци. У том случају не постоји никакво право на ренту према осигуравајућем заводу оне државе уговорнице у којој није навршено приносно време за више од дванаест месеци.

Члан 16.

Ако лице, које је по законима једне од обеју држава уговорница осигурано, напусти територију ове државе, може продужити своје осигурање било код завода једне или друге државе. Да ли је добровољно продужење осигурања допуштено, и како ће се оно спроводити, зависи од законских прописа оне државе, код

serbisch-kroatisch-Slovenischen Pensionsversicherung der Angestellten entrichtet, so werden diese Beitragszeiten, soweit sie sich nicht decken, für die Aufrechterhaltung der Anwartschaft und für die Erfüllung der allgemeinen Wartezeit zusammengerechnet.

(2) Krankheitszeiten, die nach der Gesetzgebung des einen Staates als Ersatzzeiten anzurechnen sind, erhalten die Anwartschaft auch in dem anderen Staate. Der Bezug des Ruhegeldes in dem einen Staate gilt als Ersatzzeit für die Aufrechterhaltung der Anwartschaft auch in dem anderen Staate. Die sonstigen Ersatzzeiten rechnen die Versicherungsträger jedes Staates nach ihrem innerstaatlichen Rechte an.

(3) Beim Eintritt eines Versicherungsfalles gewähren die Versicherungsträger beider Staaten die Leistungen, auf die nach den innerstaatlichen Vorschriften unter Berücksichtigung der Absätze 1 und 2 dieses Artikels ein Anspruch besteht. Von dem Grundbetrag und dem Kinderzuschuss sowie der serbisch-kroatisch-slovenischen Mindestrente ist aber nur der Teil zu zahlen, der dem Verhältnis der innerstaatlichen Beitragszeit zur Gesamtbeitragszeit entspricht; diese Kürzung tritt nicht ein, wenn in einem der beiden Staaten nicht mehr als zwölf Beitragsmonate zurückgelegt sind. In diesem Falle besteht gegen den Versicherungsträger des Staates, in dem nicht mehr als zwölf Beitragsmonate zurückgelegt sind, kein Anspruch auf Rente.

Artikel 16.

Verlässt ein nach den Gesetzen des einen Staates Versicherter das Gebiet dieses Staates, so kann er seine Versicherung als Weiterversicherung bei dem Versicherungsträger des einen oder des anderen Staates fortsetzen. Zulässigkeit und Durchführung der freiwilligen Weiterversicherung richten sich nach dem Rechte des Staates, bei dessen Versicherungsträger die Versicherung freiwillig fortgesetzt wird. Bei

чијег се завода осигурање добровољно продужује. Код просуђивања, да ли је добровољно продужење осигурања допуштено, сабраће се време за које је плаћен принос и у једној и у другој држави. Добровољно продужење осигурања у једној од обеју држава није искључено због тога, што је осигурано лице у другој држави обавезно на осигурање; но укупни принос не може бити већи од највећег приноса, који је уопште дозвољен у првој држави.

Члан 17.

У колико повраћај приноса зависи од тога, што је осигурано лице напустило осигурање, не сматра се да га је напустило, ако је овај намештеник у другој држави уговорници постао обавезан на осигурање. Ако су приноси ипак били враћени, повраћај остаје правоваљан.

II. ПЕНСИОНО ОСИГУРАЊЕ РУДАРА.

Члан 18.

(1) Ако је осигурано лице плаћало приносе за српско-хрватско-словеначко пенсионо осигурање код братинских благајна и за немачко радничко пенсионо осигурање, приносно се време, у колико се не поклапа, сабира у циљу очувања очекиваних права, као и ради испуњења општег времена чекања.

(2) Време болести, које се има према законским прописима једне од држава уговорница рачунати као надокнадно време приноса, чува очекивана права и у другој држави. Уживање инвалидске или старосне пенсије у једној од држава уговорница важи и у другој држави, као надокнадно време за чување очекиваних права. Остала надокнадна времена рачунаће осигуравајући заводи сваке од обеју држава уговорница према своме унутрашњем законодавству.

der Prüfung der Zulässigkeit der freiwilligen Weiterversicherung werden die in beiden Staaten zurückgelegten Beitragszeiten zusammengerechnet. Die freiwillige Weiterversicherung in dem einen Staate wird nicht dadurch ausgeschlossen, dass der Versicherte in dem anderen Staate versicherungspflichtig ist; der Gesamtbeitrag darf jedoch den höchten Beitrag nicht übersteigen, der in dem ersteren Staate überhaupt zulässig ist.

Artikel 17.

Soweit die Erstattung von Beiträgen davon abhängt, dass der Versicherte aus der Versicherung ausscheidet, gilt es nicht als ein Ausscheiden, wenn der Arbeitnehmer in dem anderen Staate versicherungspflichtig wird. Werden gleichwohl die Beiträge erstattet, so behält es hierbei sein Bewenden.

II. KNAPPSCHAFTLICHE PENSIONSVERSICHERUNG.

Artikel 18.

(1) Sind für einen Versicherten Beiträge zur deutschen Arbeiterpensionsversicherung und zur serbisch-kroatisch-slovenischen Bruderladenpensionsversicherung entrichtet, so werden diese Beitragszeiten, soweit sie sich nicht decken, für die Aufrechterhaltung der Anwartschaft und für die Erfüllung der allgemeinen Wartezeit zusammengerechnet.

(2) Krankheitszeiten, die nach der Gesetzgebung des einen Staates als Ersatzzeiten anzurechnen sind, erhalten die Anwartschaft auch in dem anderen Staate. Der Bezug der Invaliden- oder Alterspension in dem einen Staate gilt als Ersatzzeit für die Aufrechterhaltung der Anwartschaft auch in dem anderen Staate. Die sonstigen Ersatzzeiten rechnen die Versicherungsträger jedes Staates nach ihrem innerstaatlichen Rechte an.

(3) Kad nastupi osigurani slučaj, osiguravaјући заводи обеју држава уговорница пружаће она давања на која осигурано лице има права по домаћим прописима, водећи рачуна о алинејама 1 и 2 овог члана. Од основне ренте и додатка за децу плаћаће се само онај део, који одговора сразмери између приносног времена у дотичној држави и окупног приносног времена. Ово смањење неће наступити, ако у једној од обеју држава уговорница није навршено приносно време за више од дванаест месеци. У том случају не постоји никакво право на ренту према осигуравајућем заводу оне државе уговорнице у којој није навршено приносно време за више од дванаест месеци.

(4) У осигурању код српско-хрватско-словеначких братинских благајна рачуна се као основни износ 8% просечне категоријске зараде за последњих пет година ако осигурано лице није навршило пет година, признаће му се, поред тога, за сваку пуну годину осигурања повећања од 2,4% просечне категоријске зараде; ако је навршило пет година или више, рачуна се повећање ренте за првих пет година са 12% просечне категоријске зараде.

Члан 19.

За признање старосне пензије (§§ 36 и 58 немачког државног закона о рударском осигурању), немачки осигуравајући завод узме у рачун за осигурано лице, које још није навршило 55. годину живота, само онолико месеци приносног времена, колико је код њега навршено. Од првог пак дана оног месеца, у коме је осигурано лице навршило 55. годину живота, важе за старосну пензију одговарајући прописи овог уговора.

Члан 20.

(1) Лекарску негу и лекове, као и превентивно лечење, пружаће осигура-

(3) Beim Eintritt eines Versicherungsfalles gewähren die Versicherungsträger beider Staaten die Leistungen, auf die nach den innerstaatlichen Vorschriften unter Berücksichtigung der Absätze 1 und 2 dieses Artikels ein Anspruch besteht. Von dem Grundbetrag und dem Kinderzuschuss ist aber nur der Teil zu zahlen, der dem Verhältnis der innerstaatlichen Beitragszeit zur Gesamtbeitragszeit entspricht; diese Kürzung tritt nicht ein, wenn in einem der beiden Staaten nicht mehr als zwölf Beitragsmonate zurückgelegt sind. In diesem Falle besteht gegen den Versicherungsträger des Staates, in dem nicht mehr als zwölf Beitragsmonate zurückgelegt sind, kein Anspruch auf Rente.

(4) Als Grundbetrag der serbisch-kroatisch-slovenischen Bruderladenpensionsversicherung gelten acht vom Hundert des in den letzten fünf Jahren durchschnittlich versicherten Arbeitsverdienstes. Hat der Versicherte noch nicht fünf Jahre zurückgelegt, so wird ihm daneben für jedes volle Versicherungsjahr ein Steigerungsbetrag von 2,4 vom Hundert des durchschnittlich versicherten Arbeitsverdienstes gewährt. Hat er fünf Jahre oder mehr zurückgelegt, so wird der Steigerungsbetrag für die ersten fünf Jahre mit zwölf vom Hundert des durchschnittlich versicherten Arbeitsverdienstes gewährt.

Artikel 19.

Für die Gewährung der Alterspension (§§ 36 und 58 des Reichsknappschaftsgesetzes) berücksichtigt der deutsche Versicherungsträger bis zum vollendeten fünf und fünfzigsten Lebensjahr des Versicherten nur die bei ihm zurückgelegten Beitragsmonate. Von dem ersten Tage des Monats ab, in dem der Versicherte das fünf und fünfzigste Lebensjahr vollendet, gelten für die Alterspension die Vorschriften dieses Vertrags entsprechend.

Artikel 20.

(1) Leistungen der Krankenpflege und des Heilverfahrens werden von dem Versicherungs-

вајући завод оне државе уговорнице, у којој лице, које има на то права, обично борави. Осигуравајући завод друге државе накнадиће један део трошкова у сразмери споменутој у чл. 18 алинеја 3.

(2) Осигуравајући заводи обеју држава могу се споразумети о пружању ових давања у нарави и о накнади трошкова. За ове споразуме потребан је пристанак највиших административних власти обеју држава.

Члан 21.

Ако постоји поред рударске пензије и право на ренту из инвалидног осигурања, а та рента не исплаћује се лицу које има на то право, због боравка у иностранству, неће се обуставити давања из рударског осигурања по § 106 немачког државног закона о рударском осигурању.

Члан 22.

(1) За добровољно продужење осигурања важе прописи чл. 16 аналого.

(2) Кад престане обавеза осигурања, очекивана права из осигурања у једној од обеју држава уговорница неће се очувати плаћањем пристојбе за признавање братинској (рударској) благајни друге државе.

Члан 23.

Очекивана права, ако су престала, оживљују понова у обема државама уговорницама, кад је за осигурано лице уплаћен принос најмање за 36 месеци, а на основу запослења које обавезује на осигурање.

Члан 24.

Ако су плаћени приноси и српско-хрватско-словеначком пензионом осигу-

No. 2170

träger des Staates gewährt, in dem der Berechtigte seinen gewöhnlichen Aufenthalt hat. Der Versicherungsträger des anderen Staates hat die Kosten anteilig entsprechend dem in Artikel 18 Abs. 3 genannten Verhältnis zu erstatten.

(2) Die Versicherungsträger beider Staaten können Vereinbarungen über die Gewährung dieser Sachleistungen und über die Erstattung der Kosten treffen. Diese Vereinbarungen bedürfen der Zustimmung der obersten Verwaltungsbehörden beider Staaten.

Artikel 21.

Wird neben der knappschaftlichen Pension eine Rente der Invalidenversicherung gewährt und ruht diese Rente wegen Aufenthalts des Berechtigten im Ausland, so ruhen die Knappschaftsbezüge nach § 106 des Reichsknappschaftsgesetzes nicht.

Artikel 22.

(1) Für die freiwillige Weiterversicherung gelten die Vorschriften des Artikel 16 entsprechend.

(2) Nach dem Ausscheiden aus der Versicherungspflicht werden durch die Zahlung von Anerkennungsgebühren an die Knappschaft (Bruderlade) des einem Staates die Anwartschaften aus der Versicherung des andern Staates nicht erhalten.

Artikel 23.

Erloschene Anwartschaften leben in beiden Staaten wieder auf, wenn für den Versicherten Beiträge mindestens für sechsunddreissig Monate auf Grund versicherungspflichtiger Beschäftigung entrichtet sind.

Artikel 24.

Sind Beiträge zur deutschen Angestelltenpensionskasse und zur serbisch-kroatisch-slo-

рању код братинских благајна и немачкој пензионској благајни за намештенике, важе чланови 18 до 23 аналого. Државна Рударска Благајна пружаће давања из оне пензионе благајне, којој је осигурано лице припадало, кад је наступио осигурани случај; основна рента пензионе благајне за намештенике пружаће се једино онда, ако је осигурано лице платило најмање 36 приноса за пенсиону благајну намештеника, иначе ће се исплаћивати основна рента пензионе благајне радника.

Члан 25.

Ако су приноси плаћени и српско-хрватско-словеначком пензионском осигурању намештеника и немачкој пензионској благајни радника или намештеника, примениће се чланови 15 до 24 аналого.

Члан 26.

(1) Прописи чланова 18 до 25 важе и за оно приносно време, које је пре 1 јануара 1924 (навршено код немачких рударских удружења, преузетих од стране Државне Рударске Благајне. Државна Рударска Благајна одредиће надлежност окружних рударских благајна.

(2) Ако је приносно време навршено код разних окружних рударских благајна или код ранијих немачких рударских удружења која је преузела Државна Рударска Благајна, онда ће ова одредити надлежност окружних рударских благајна.

III. ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОПИСИ ЗА МЕЂУДРЖАВНИ ПРЕЛАЗ ОСИГУРАЊА.

Члан 27.

(1) Приносно време, које је навршено код српско-хрватско-словеначког пензионског осигурања намештеника, узимаће се у обзир за чување права очекиваних из

venischen Bruderladepensionsversicherung entrichtet, so gelten die Artikel 18 bis 23 entsprechend. Die Leistungen werden von der Reichsknappschaft aus der Pensionskasse gewährt, welcher der Versicherte beim Eintritt des Versicherungsfalls angehört hat; der Grundbetrag der Angestelltenpensionskasse wird jedoch nur gewährt, wenn der Versicherte mindestens sechsendreissig Beiträge zur Angestelltenpensionskasse entrichtet hat, sonst gilt der Grundbetrag der Arbeiterpensionskasse.

Artikel 25.

Sind Beiträge zur deutschen Arbeiter- oder Angestelltenpensionskasse und zur serbisch-kroatisch-slovenischen Pensionsversicherung der Angestellten entrichtet, so finden die Artikel 15 bis 24 entsprechende Anwendung.

Artikel 26.

(1) Die Vorschriften der Artikel 18 bis 25 gelten auch für Beitragszeiten, die vor dem 1. Januar 1924 in deutschen, von der Reichsknappschaft übernommenen Knappschaftsvereinen zurückgelegt sind. Die Reichsknappschaft regelt die Zuständigkeit der Bezirksknappschaften.

(2) Sind Beitragsmonate bei mehreren Bezirksknappschaften oder bei früheren deutschen, von der Reichsknappschaft übernommenen Knappschaftsvereinen zurückgelegt, so regelt die Reichsknappschaft die Zuständigkeit der Bezirksknappschaften.

III. GEMEINSAME VORSCHRIFTEN FÜR DIE ZWISCHENSTAATLICHE WANDERVERSICHERUNG.

Artikel 27.

(1) Die in der serbisch-kroatisch-slovenischen Pensionsversicherung der Angestellten zurückgelegten Beitragszeiten werden zur Aufrechterhaltung der Anwartschaften aus der deutschen

немачког инвалидског осигурања, на исти начин, као кад би ово време било навршено у немачком осигурању намештеника.

(2) Приносно време, које је навршено у немачком инвалидном осигурању, узимаће се у обзир за чување права очекиваних из српско-хрватско-словеначког пензионог осигурања намештеника, на исти начин, као кад би ово време било навршено у овом осигурању.

Члан 28.

Ако је укупна рента, израчуната по прописима чланова 15 и 18, мања него што би била рента на коју би лице имало права у једној од обеју држава уговорница једино по прописима те државе, а на основу времена проведеног у тој држави, осигуравајући заводи те државе повисиће ренте, које падају на њихов терет, толико за колико износи ова разлика. Код овог упоређивања полазиће се од сразмере валута на берзи оне државе, којој припада осигуравајући завод. Меродавно је стање на први дан тромесечја у коме се плаћају поједини износи ренте.

Члан 29.

(1) Осигуравајући заводи обеју држава уговорница утврдиће износе давања које имају сами пружати, и издаће о томе писмено решење. Ако су приноси плаћени у обема државама треба одговарајућем осигуравајућем заводу друге државе претходно дати прилику да се изјасни.

(2) Ако потраживање постоји већ према домаћим правним прописима, и без обзира на прописе овог уговора, мора се пружати привремено давање; у осталим случајевима привремено давање може се пружати.

Invalidenversicherung in der gleichen Weise berücksichtigt, wie wenn die Beitragszeiten in der deutschen Angestelltenversicherung zurückgelegt worden wären.

(2) Die in der deutschen Invalidenversicherung zurückgelegten Beitragszeiten werden zur Aufrechterhaltung der Anwartschaften aus der serbisch-kroatisch-slovenischen Pensionsversicherung der Angestellten in der gleichen Weise berücksichtigt, wie wenn die Beitragszeiten in dieser Versicherung zurückgelegt worden wären.

Artikel 28.

Ist die nach Artikel 15 und 18 berechnete Gesamtrente kleiner als die Rente, die in einem der beiden Staaten allein nach innerstaatlichen Vorschriften und auf Grund der in diesem Staate zurückgelegten Beitragszeit dem Berechtigten zustehen würde, so haben die Versicherungsträger dieses Staates die ihnen zur Last fallenden Renten um den Unterschiedsbetrag zu erhöhen. Für den Vergleich wird von dem Verhältnis der Valuten an der Börse in der Hauptstadt des Staates ausgegangen, dem der Versicherungsträger angehört; massgebend ist der Stand an dem ersten Tage des Vierteljahrs, in dem die einzelnen Rentenbeträge angewiesen werden.

Artikel 29.

(1) Die Versicherungsträger beider Staaten stellen die von ihnen zu gewährenden Leistungen fest und erteilen hierüber einen Bescheid. Dem entsprechenden Versicherungsträger des anderen Staates ist vorher Gelegenheit zur Äusserung zu geben, wenn Beiträge an beide Staaten entrichtet sind.

(2) Ist der Anspruch auch ohne die Vorschriften dieses Vertrags schon nach innerstaatlichem Rechte begründet, so ist eine vorläufige Leistung zu gewähren; im übrigen kann eine vorläufige Leistung gewährt werden.

C. ЗАВРШНИ ПРОПИСИ.

Члан 30.

У пензионом осигурању намештеника (осигурању намештеника) и у пензионом осигурању код братинских благајна (рударском пензионом осигурању), добровољни приноси, потребни за чување очиваних права, могу се накнадно платити још до истека једне године по ступању на снагу овога уговора, и то и ако су рокови одређени за то у домаћим законима већ прошли. Ово не вреди, ако је осигурани случај већ наступио.

Члан 31.

Свака од обеју држава уговорница донеће самостално одредбе за извршење овог уговора, у колико су за њено подручје потребне, и то било путем највише административне власти, било путем власти коју ова одреди.

Овако донете одредбе треба да се саопште највишој административној власти друге државе уговорнице.

Члан 32.

Највише административне власти обеју држава уговорница споразумеће се о томе, на који ће се начин :

а) обављати што простије и са што мање трошкова доставе и плаћања за спровођење социалног осигурања са територије једне на територију друге државе уговорнице ;

б) наплаћивати заостаци приноса, или друге тражбине осигуравајућег завода једне државе уговорнице, које су настале из односа осигурања према дужницима у другој држави.

C. SCHLUSSVORSCHRIFTEN.

Artikel 30.

In der Angestelltenversicherung (Pensionsversicherung der Angestellten) und in der knappschäftlichen Pensionsversicherung (Bruderladepensionsversicherung) können freiwillige Beiträge, die zur Aufrechterhaltung der Anwartschaften erforderlich sind, noch bis zum Ablauf eines Jahres nach dem Inkrafttreten dieses Vertrags nachentrichtet werden, auch wenn die nach innerstaatlichem Rechte hierfür vorgesehenen Fristen verstrichen sind. Dies gilt nicht, wenn der Versicherungsfall eingetreten ist.

Artikel 31.

(1) Die Bestimmungen zur Ausführung dieses Vertrags werden von jedem der beiden Staaten, soweit sie für seinen Bereich erforderlich sind, selbständig getroffen, und zwar durch die oberste Verwaltungsbehörde oder die von ihr zu bezeichnende Behörde.

(2) Die hiernach getroffenen Bestimmungen sollen der obersten Verwaltungsbehörde des anderen Staates mitgeteilt werden.

Artikel 32.

Die obersten Verwaltungsbehörden beider Staaten werden sich darüber verständigen, in welcher Weise :

a) Zustellungen und Zahlungen zur Durchführung der Sozialversicherung aus dem Gebiete des einen Staates in das des anderen möglichst einfach und mit möglichst geringen Kosten bewirkt werden,

b) Beitragsrückstände oder andere aus einem Versicherungsverhältnis entstandene Forderungen des Versicherungsträgers des einen Staates gegen Schuldner in dem anderen Staate beigetrieben werden.

Члан 33.

Највише административне власти обеју држава уговорница овлашћују се, да могу међусобним споразумом допунити и мењати прописе овог уговора.

Artikel 33.

Die obersten Verwaltungsbehörden beider Staaten werden ermächtigt, die Vorschriften dieses Vertrags in beiderseitigem Einvernehmen zu ergänzen und abzuändern.

Члан 34.

Осигуравајући заводи обеју држава уговорница могу, по пристанку највиших административних власти, уговорити, да ће се међусобно обавештавати, кад сазнаду да је неко осигурано лице пренело свој боравак са територије једне државе уговорнице на територију друге.

Artikel 34.

Die Versicherungsträger beider Staaten können mit Zustimmung der obersten Verwaltungsbehörden vereinbaren, dass sich die Versicherungsträger gegenseitig benachrichtigen, wenn ihnen bekannt wird, dass ein Versicherter seinen Aufenthalt von dem Gebiet des einen Staates in das des anderen verlegt.

Члан 35.

Највиша административна власт у смислу овог уговора је за Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца, Министар Социјалне Политике; а за Немачку Државу, Државни Министар Рада.

Artikel 35.

Oberste Verwaltungsbehörde im Sinne diese Vertrags ist für das Deutsche Reich der Reichsarbeitsminister, für das Königreich der Serben, Kroaten und Slovenen der Minister für Sozialpolitik.

Члан 36.

Код спровођења овог уговора, заводи, власти и судови социјалног осигурања обеју држава уговорница општиће међусобно непосредно.

Artikel 36.

Bei Durchführung dieses Vertrags verkehren die Träger, Behörden und Gerichte der Sozialversicherung beider Staaten miteinander unmittelbar.

Члан 37.

Овај уговор треба ратификовати. Ратификације ће бити што пре измењане у Београду. Уговор ступа на снагу са првим даном месеца, који следује по измени ратификација.

Artikel 37.

(1) Der Vertrag soll ratifiziert werden. Die Ratifikationsurkunden werden so bald wie möglich in Belgrad ausgetauscht werden. Der Vertrag tritt mit dem ersten Tage des Monats in Kraft, der auf den Austausch der Ratifikationsurkunden folgt.

Пропис члана 2 ступа на снагу са 1 децембром 1928 године.

(2) Die Vorschrift des Artikel 2 wird vom 1. Dezember 1928 ab wirksam.

Члан 38.

(1) Чланови 2 до 4 примениће се без обзира да ли је осигурани случај наступио пре или после ступања на снагу овога уговора.

(2) Ако је пре ступања на снагу овога уговора, који захтев за породичну пензу из осигурања за случај несреће право-ваљано одбијен, мора се на захтев донети ново решење. Овај захтев може се учинити само у року од године дана по ступању на снагу овога уговора.

Члан 39.

Код примене прописа овога уговора има се узети у обзир и приносно време навршено пре ступања на снагу овога уговора.

Члан 40.

(1) Свака од обеју држава уговорница може овај уговор отказати, за крај календарске године, са отказним роком од шест месеци, но не пре него за крај 1930. године. Отказ се може са пристанком друге државе уговорнице ограничити и на поједине делове уговора.

(2) У случају отказа, остају, и ако је уговор био отказан, прописи овога уговора на снази, за потраживања која проистичу из осигураних случајева, који су се догодили пре него што је уговор стављен ван снаге.

(3) Очекивана права, очувана на основу прописа овог уговора, не престају због отказа уговора. Њихово надаље чување, за време после престанка важности уговора, управља се по домаћем законодавству дотичне државе.

Учињено у Берлину, 15 децембра 1928 у два оригинална примерка, и то сваки на српско-хрватском и на немачком језику,

Artikel 38.

(1) Für die Anwendung der Artikel 2 bis 4 macht es keinen Unterschied, ob der Versicherungsfall vor oder nach dem Inkrafttreten dieses Vertrags eingetreten ist.

(2) Ist ein Antrag auf Hinterbliebenenrente aus der Unfallversicherung vor dem Inkrafttreten dieses Vertrags rechtskräftig abgelehnt worden, so ist auf Antrag ein neuer Bescheid zu erteilen. Der Antrag kann nur bis zum Ablauf eines Jahres nach dem Inkrafttreten dieses Vertrags gestellt werden.

Artikel 39.

Bei der Anwendung der Vorschriften dieses Vertrags sind auch die Beitragszeiten zu berücksichtigen, die vor dem Inkrafttreten des Vertrags zurückgelegt sind.

Artikel 40.

(1) Jeder der beiden Staaten kann diesen Vertrag mit sechsmonatiger Frist für den Schluss eines Kalenderjahrs, frühestens jedoch für das Ende des Jahres 1930 kündigen. Die Kündigung kann sich mit Zustimmung des anderen Staates auf einzelne Teile des Vertrags beschränken.

(2) Im Falle der Kündigung gelten die Vorschriften dieses Vertrags für die Ansprüche aus Versicherungsfällen, die sich vor seinem Ausserkrafttreten ereignet haben, trotz der Kündigung weiter.

(3) Anwartschaften, die nach den Vorschriften dieses Vertrags aufrechterhalten sind, erlöschen durch die Kündigung des Vertrags nicht; ihre Weiteraufrechterhaltung richtet sich für die Zeit nach dem Ausserkrafttreten des Vertrags nach innerstaatlichem Recht.

Geschehen in Berlin am 15. Dezember 1928 in zwei Urschriften, und zwar jede in deutscher und in serbo-kroatischer Sprache, von denen

од којих добија свака од обеју држава уговорница по један примерак. Српско-хрватски и немачки текст сагласни су по садржини, и имају подједнаку важност.

Д-р ГОСАР, с. р.

ЗАКЉУЧНИ ПРОТОКОЛ

Приликом потписивања уговора о социјалном осигурању, закљученог данас између Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца и Немачке Државе, обе Владе споразумеле су се у следећем :

a) Чим буде у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца спроведено осигурање радника за случај изнемоглости, старости и смрти, обе Владе приступиће преговорима, у циљу да се принципи узајамности, садржани у овоме уговору, протегну, путем споразума у смислу чл. 33, на инвалидно осигурање радника ;

b) У случају, да ће у будуће једна од обеју Влада закључити са којом трећом државом конвенцију о социјалном осигурању, обе ће Владе испитати, да ли ће се, и на који начин, начела узајамности садржана у овом уговору, моће протегнути, путем споразума у смислу чл. 33, и на осигурање у тој трећој држави.

БЕРЛИН, 15 децембра 1928.

(М. П.) Д-р ГОСАР, с. р.

Pour copie certifiée conforme :
Ministère des Affaires étrangères
du Royaume de Yougoslavie,
le 25 novembre 1929,
Belgrade.

D'ordre du Ministre conseiller :
Dr Svet Djoritch.

jeder der beiden Staaten eine erhält. Der deutsche und der serbo-kroatische Wortlaut stimmen inhaltlich überein und haben gleiche Geltung.

Dr. A. GRIESER, e. h.

SCHLUSSPROTOKOLL

Bei der Unterzeichnung des heute zwischen dem Deutschen Reiche und dem Königreich der Serben, Kroaten und Slovenen abgeschlossenen Vertrags über Sozialversicherung erklärten die beiden Regierungen ihr Einverständnis über folgendes :

a) Sobald im Königreich der Serben, Kroaten und Slovenen die Versicherung der Arbeiter für den Fall der Invalidität des Alters und des Todes durchgeführt ist, werden die beiden Regierungen in Verhandlungen eintreten, um die in dem Vertrag niedergelegten Grundsätze der Gegenseitigkeit durch eine Vereinbarung gemäss Artikel 33 auf die Invalidenversicherung der Arbeiter auszudehnen.

b) Wenn in Zukunft eine der beiden Regierungen mit einem dritten Staate ein Abkommen über Sozialversicherung schliesst, werden die beiden Regierungen prüfen, ob und in welcher Weise die in dem Vertrage niedergelegten Grundsätze der Gegenseitigkeit durch eine Vereinbarung gemäss Artikel 33 auch auf die Versicherung in dem dritten Staate ausgedehnt werden können.

BERLIN, den 15 Dezember 1928.

(M. P.) Dr. GRIESER, e. h.

¹ TRADUCTION.

N° 2170. — TRAITÉ ENTRE L'ALLEMAGNE ET LE ROYAUME DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES, RELATIF AUX ASSURANCES SOCIALES. SIGNÉ A BERLIN, LE 15 DÉCEMBRE 1928.

LE PRÉSIDENT DU REICH ALLEMAND et SA MAJESTÉ LE ROI DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES, animés du désir de protéger réciproquement leurs ressortissants en matière de travail et d'assurances, et d'assimiler entre eux les droits acquis en ces matières,

Ont désigné à cet effet comme leurs plénipotentiaires :

LE PRÉSIDENT DU REICH ALLEMAND :

M. le Dr Andreas GRIESER, directeur au Ministère du Travail du Reich ;

SA MAJESTÉ LE ROI DES SERBES, CROATES ET SLOVÈNES :

M. le Dr Andrej GOSAR, député à la Narodna Skupština et ancien ministre.

Les plénipotentiaires, après avoir examiné leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus de ce qui suit :

A. DISPOSITIONS GÉNÉRALES

Article premier.

Pour les prestations afférentes à l'assurance-maladie, l'assurance-accidents, l'assurance-invalidité, l'assurance allemande des employés et l'assurance serbe-croate-slovène de retraite des employés, l'assurance des caisses minières allemande et l'assurance des caisses mutuelles serbes-croates-slovènes, les ressortissants alle-

¹ Traduit par le Secrétariat de la Société des Nations, à titre d'information.

¹ TRANSLATION.

No. 2170. — TREATY BETWEEN THE GERMAN REICH AND THE KINGDOM OF THE SERBS, CROATS AND SLOVENES, REGARDING SOCIAL INSURANCES. SIGNED AT BERLIN, DECEMBER 15, 1928.

THE PRESIDENT OF THE GERMAN REICH and HIS MAJESTY THE KING OF THE SERBS, CROATS AND SLOVENES, being desirous of affording to their nationals reciprocal protection in labour and insurance matters and of assimilating the rights relating to such matters,

Have appointed as their Plenipotentiaries :

THE PRESIDENT OF THE GERMAN REICH :

Dr. Andreas GRIESER, Ministerial Director in the Reich Ministry of Labour,

HIS MAJESTY THE KING OF THE SERBS, CROATS AND SLOVENES :

Dr. Andrej GOSAR, Member of the Narodna Skupština, former Minister ;

The Plenipotentiaries, after examination of their full powers, found in good and due form, have agreed as follows :

A. GENERAL PROVISIONS.

Article I.

As regards benefits in respect of health insurance, accident insurance, invalidity insurance, German employees' insurance and Serb, Croat-Slovenes employees' pension insurance, German miners' insurance and Serb, Croat-Slovene mutual provident insurance, German nationals in the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes

¹ Translated by the Secretariat of the League of Nations, for information.

mands dans le Royaume des Serbes-Croates-Slovènes, d'une part, et les ressortissants serbes-croates-slovènes en Allemagne, d'autre part, seront assimilés aux salariés nationaux.

and Serb-Croat-Slovene nationals in Germany shall be assimilated to national workers.

Article 2.

1. Les ressortissants de l'un des Etats contractants reçoivent, lorsque les autres conditions légales sont remplies, les prestations de l'assurance-accidents du commerce et de l'industrie, ainsi que de l'assurance-accidents maritimes, de l'assurance des employés (assurance de retraite des employés) et des caisses minières de retraite (caisses mutuelles de retraite) de l'autre Etat, même lorsqu'ils ne séjournent pas dans le territoire de cet Etat. En conséquence, les ayants-cause des assurés ne sont pas déchés du droit aux allocations prévues du fait qu'ils ne séjournèrent pas dans le pays lorsque le cas couvert par l'assurance s'est produit.

2. Lorsque les nationaux, bénéficiaires de pensions, devront se conformer à certaines prescriptions administratives pour pouvoir recevoir ces prestations lorsqu'ils séjournent à l'étranger, lesdites dispositions sont également applicables aux ressortissants de l'autre Etat.

3. En même temps qu'ils recevront les prestations principales, les intéressés recevront également, lorsqu'ils séjournent à l'étranger, toutes les prestations supplémentaires auxquelles ils auraient droit s'ils séjournent sur le territoire national.

Article 3.

1. Aux fins d'application des dispositions légales de l'un des Etats concernant la liquidation des pensions ou indemnités au titre de l'assurance-accidents du commerce et de l'industrie, de l'assurance-accidents maritimes, de l'assurance des employés (caisse de retraite des employés) et des caisses minières de retraite (caisses mutuelles de retraite), le séjour des intéressés ressortissant à l'un des deux Etats sur le territoire de l'autre Etat, ne sera pas considéré comme séjour à l'étranger.

2. Les autorités administratives suprêmes des deux Etats pourront, en cas de migration de l'intéressé dans le territoire de l'autre Etat,

Article 2.

Nationals of either Contracting State shall, provided the other conditions required by law are satisfied, receive benefit from the industrial and marine accident insurance, employees' insurance (employees' pension insurance) and miners' pension insurance (mutual provident pension insurance) of the other State, even when they are not resident in the territory of such State ; a claim for surviving dependents' allowances shall not be invalid on the ground that the surviving dependents were not resident within the country on the death of the insured person.

2. Where the nationals of one country who are entitled to pensions are required to comply with certain administrative provisions in order to receive such benefit when resident abroad, the said provisions shall also apply to the nationals of the other.

3. Together with the main benefit, the persons entitled shall also receive, when resident abroad, all additional benefit to which they would be entitled if they resided in their own country.

Article 3.

1. For the purpose of the application of the laws of either State regarding the final settlement of claims arising out of industrial and marine accident insurance, employees' insurance (employees' pension insurance) and miners' pension insurance (mutual provident pensions insurance), residence in the other State of the persons entitled who are nationals of one of the two States, shall not be deemed to be residence abroad.

2. Should a person entitled remove to the territory of the other State, the supreme administrative authorities of both States may

convenir que l'obligation d'indemniser les ayants-droit passera à un organe d'assurance de cet Etat contre versement d'un capital forfaitaire correspondant.

3. On pourra liquider les pensions qui n'atteignent pas un montant mensuel de 5 Reichsmarks ou de 50 dinars, par le versement de la valeur en capital de ces pensions, si l'arrangement prévu à l'alinéa 2 n'intervient pas. Cette pension doit être remboursée en capital si l'intéressé le demande. Cette disposition s'applique également lorsque la pension à servir à un orphelin pris isolément ne dépasse pas un montant mensuel de 3 Reichsmarks ou de 30 dinars.

Article 4.

Les dispositions des articles 2 et 3 s'appliquent également à l'assurance-accidents de l'agriculture, pour autant que les exploitations agricoles de même nature sont assujetties à l'assurance-accidents en vertu des législations des deux Etats ; les travailleurs agricoles saisonniers serbo-croato-slovènes et leurs ayants-droit bénéficient également de ces avantages.

Article 5.

1. En principe, le droit régissant le fonctionnement des différentes branches d'assurances sociales visées à l'article premier est celui de l'Etat sur le territoire duquel s'exerce l'activité qui ouvre droit à l'assurance. Cette règle comporte toutefois les exceptions suivantes :

a) Lorsqu'une entreprise ayant son siège dans l'un des Etats contractants envoie des salariés à son service sur le territoire de l'autre Etat contractant pour y exercer une activité temporaire, le droit applicable sera pendant la durée d'un an, celui de l'Etat sur le territoire duquel se trouve le siège de l'entreprise en question ou, à défaut d'une entreprise, le domicile de l'employeur. Les dispositions légales de cet Etat s'appliquent également lorsque l'intéressé exerce une activité qui, de par sa nature, l'oblige à séjourner sur le territoire de l'autre Etat à diverses reprises, mais pas plus de six mois à la fois. Est également considérée comme entreprise toute succursale ou autre installation permanente qu'une entreprise, ayant son siège dans l'un des deux Etats, créé sur le territoire de l'autre Etat.

arrange for an insurance organ of such other State to assume all the insurance obligations in respect of such person on payment of an appropriate capital sum.

3. Should no agreement be arrived at in accordance with paragraph 2, pensions which do not exceed 5 Reichsmarks or 50 dinars monthly may be liquidated on payment of their capital value. Such pensions must be so liquidated on the claimant applying therefore. The same shall apply when the pension due to any single orphan does not exceed 3 Reichsmarks or 30 dinars monthly.

Article 4.

The provisions of Articles 2 and 3 shall also apply to agricultural accident insurance, in so far as agricultural concerns of a like character are subject to accident insurance under the laws of both States ; Serb-Croat-Slovene agricultural migratory labourers and their surviving dependents shall also benefit by these privileges.

Article 5.

1. In principle, in the social insurance branches mentioned in Article 1, the law applicable shall be that of the State in whose territory the activities determining the insurance are carried on. Nevertheless, the following exceptions shall be admitted to this rule :

(a) Should workers be sent by a concern which has its seat in one State to take up a temporary occupation in the territory of the other State, the law applicable shall, for a period of one year, be the law of the State in which the seat of the concern in question is situated, or, failing such a concern, the domicile of the employer. The law of this State shall also apply to an occupation which, by its nature, requires repeated visits, not exceeding six months in any one case, to the territory of the other State. A concern shall also include branches or other permanent organisations which a concern having its seat in one of the two States may establish in the territory of the other.

b) L'assurance du personnel de service des ambassades ou légations, consulats gérés par des ambassades ou légations, consulats gérés par des fonctionnaires de carrière et autres services officiels de l'un des Etats contractants ayant leur siège sur le territoire de l'autre Etat, ainsi que l'assurance des domestiques des chefs ou des membres de ces missions ou services, sera régie par les dispositions légales de l'Etat qui a envoyé lesdites missions ou services, si les intéressés sont des ressortissants de cet Etat.

2. Les autorités administratives suprêmes des deux Etats pourront, soit dans des cas isolés, soit dans des séries de cas, déroger à la réglementation prévue au premier alinéa, après s'être mis d'accord à ce sujet.

3. Si, à l'égard d'une entreprise ayant son siège dans l'un des Etats contractants, on applique, en vertu de l'alinéa premier ou 2 le droit de l'autre Etat contractant pour une activité exercée dans un autre Etat, cette activité sera assimilée à une entreprise, au sens de ce droit.

4. Si l'accident survenu sur le territoire d'un Etat contractant est visé par les lois sur l'assurance-accidents de l'autre Etat, les dispositions de ces lois s'appliqueront également aux autres demandes d'indemnisation que l'on pourra faire valoir à raison de cet accident en vertu de la législation du premier Etat ; cette disposition s'applique également lorsqu'une entreprise n'est assujettie à l'assurance-accidents que dans l'un des Etats.

5. L'application du droit de l'un des Etats contractants, conformément aux alinéas premier et 2, implique, par voie de conséquence, que les organes, autorités administratives et tribunaux chargés, dans ces Etats, des assurances sociales sont compétents pour l'application de l'assurance sociale.

Article 6.

1. Dans chaque Etat, les organes des diverses branches d'assurances sociales mentionnées à l'article premier vérifieront sur demande, si une ou plusieurs personnes qui reçoivent une indemnité d'un organe d'assurance de l'autre Etat continuent à avoir droit à cette indemnité et se chargeront des examens médicaux, y

(b) As regards the insurance of the subordinate personnel of the diplomatic service, the consular service — where the consul is a consul *de carrière* — or other official services of the one State which have their seat in the other State, and as regards the insurance of the personal staff of the heads or members of such services, the law of the State to which the service belongs shall apply, provided that the persons concerned are nationals of that State.

2. The supreme administrative authorities of the two States may agree to establish exceptions to the regulations laid down in paragraph 1, either in single cases or in a series of cases.

3. If, in respect of a concern having its seat in one State, the law of the other State is applicable under paragraph 1 or 2 to an occupation in the latter State, such occupation shall be assimilated to a concern for the purposes of the aforesaid law.

4. If an accident occurring in the territory of one State comes under the accident insurance laws of the other State, the provisions of such laws shall also apply to any other claims for compensation that may be made by reason of the accident under the laws of the first State ; this shall also apply when a concern is subject to the accident insurance laws of one State only.

5. When the law of one State is applicable under paragraph 1 or paragraph 2, the social insurance organs, authorities and competent courts of that State shall also be competent in regard to the carrying out of social insurance.

Article 6.

1. In each State the organs of the branches of social insurance mentioned in Article 1, if they are requested to do so, shall, acting in the same manner as they would for the purposes of their own social insurance, make enquiries to ascertain whether persons in receipt of allowances from an insurance organ in the

relatifs comme s'il s'agissait d'une demande émanant des assurances sociales nationales. Les dépenses seront à la charge de l'organe d'assurance requérant.

2. Les organes d'assurance de l'un des Etats contractants peuvent convenir avec les organes d'assurance de l'autre Etat que la déclaration obligatoire prévue par la législation de l'un des Etats peut être valablement remplacée par une déclaration faite à l'organe d'assurance de l'autre Etat. Cette entente doit être approuvée par les autorités administratives suprêmes des deux Etats.

Article 7.

1. En vue d'assurer le fonctionnement des branches d'assurances sociales visées à l'article premier, les organes, autorités administratives et tribunaux chargés, dans l'un des deux Etats, des assurances sociales prêteront aux organes, autorités administratives et tribunaux chargés des assurances sociales dans l'autre Etat assistance administrative dans la même mesure que s'il s'agissait des assurances sociales nationales.

2. Les organes, autorités administratives et tribunaux chargés des assurances sociales procéderont à toutes les constatations nécessaires pour établir les faits de la cause, comme s'il s'agissait des assurances sociales nationales. Dans les cas douteux ou urgents, ces autorités agiront d'office.

3. Les dépenses afférentes à des actes d'assistance administrative ne seront remboursées que dans la mesure où ce remboursement sera exigé des assurances sociales nationales.

Article 8.

Le remboursement des frais prévu aux articles 6 et 7 est exigible, sauf convention contraire intervenue entre les deux services intéressés, à la date où a été définitivement accompli l'acte administratif qui a donné lieu aux dépenses à rembourser. Ce remboursement doit s'effectuer dans un délai d'un mois à dater de la notification et dans la monnaie où ces dépenses ont été engagées. En cas de retard, des intérêts moratoires de 6 % sont dus à dater du jour de l'exigibilité.

other State still fulfil the conditions entitling them to such benefits, and have the necessary medical examinations carried out. Expenses incurred shall be borne by the insurance organ making the application.

2. Insurance organs of the one State may agree with insurance organs of the other State that the statutory regulations of the one State regarding notification shall be deemed to have been complied with if notification is made to the insurance organ of the other State. Any such arrangement must be approved by the supreme administrative authorities of both States.

Article 7.

1. With a view to ensuring the operation of the branches of social insurance mentioned in Article 1, the social insurance organs, authorities and courts of either State shall give the social insurance organs, authorities and courts of the other State the same administrative assistance as they would render for the purposes of their own social insurance.

2. The social insurance organs, authorities and courts shall take the necessary steps to elucidate the facts of the case in the same way as they would for the purposes of their own social insurance, acting on their own initiative in doubtful or urgent cases.

3. Expenditure in respect of any administrative assistance given shall be repaid only to the extent to which it would be repayable in the case of national social insurance.

Article 8.

Unless otherwise agreed between the two services concerned, claims for repayment under Articles 6 and 7 shall be due as from the date on which the administrative act involving the outlay was completed. Claims shall, within one month after notification, be paid in the currency in which they were incurred. In case of delayed payment six per cent interest shall be charged as from the date on which payment fell due.

Article 9.

Si l'on verse à un organe d'assurance de l'un des deux Etats contractants, des cotisations qui auraient dû être versées à un organe d'assurance de l'autre Etat, ces sommes devront être transmises à l'organe d'assurance compétent. Ces cotisations seront considérées comme si elles avaient été versées à l'organe compétent d'assurance à la date même de leur versement. Si la cotisation se répartit en plusieurs catégories, les sommes transmises seront réparties entre les diverses catégories de la façon qui sera la plus avantageuse pour l'assuré.

Article 10.

Quand il y aura lieu de calculer une somme exprimée dans la monnaie de l'autre Etat, cette somme sera convertie, sous réserve des dispositions de l'article 28, d'après le cours du change des deux monnaies, pratiqué à la Bourse de la capitale de l'Etat dans la monnaie duquel cette somme est exprimée.

Article 11.

Les représentants consulaires des deux Etats sont considérés comme autorisés à représenter les salariés de leur Etat devant les organes, autorités administratives et tribunaux chargés des assurances sociales dans l'autre Etat. Ces représentants pourront prendre connaissance des dossiers de l'affaire dans les mêmes conditions que les intéressés eux-mêmes.

L'alinéa premier s'applique également aux personnes qui sont spécialement chargées par l'un des Etats de la protection des émigrants et sont nommés par les autorités administratives suprêmes de l'autre Etat.

Article 12.

1. Les demandes adressées par les ressortissants de l'un des deux Etats aux organes, autorités administratives et tribunaux chargés, dans l'autre Etat, des assurances sociales, ne pourront pas être rejetées parce qu'elles sont rédigées dans la langue du premier Etat.

2. Les communications écrites adressées par les organes, autorités administratives et tribu-

Article 9.

If an insurance organ of one State is paid contributions which should have been paid to an insurance organ of the other State, such contributions shall be forwarded to the proper insurance organ. Such contributions shall be deemed to be paid to the proper insurance organ on the actual date of their payment. In case of compound contributions relating to different categories of insurance, the amounts transferred shall be allotted to the various categories in the manner most advantageous to the insured persons.

Article 10.

When an amount expressed in the currency of the other State has to be calculated, such amount shall, subject to the provisions of Article 28, be converted according to the rate of exchange of the two currencies on the Stock Exchange of the capital of the State in the currency of which the amount is expressed.

Article 11.

1. The consular representatives of both States shall be deemed to be empowered to represent the workers of their State before the social insurance organs, authorities and courts of the other State. They may have access to all papers to the same extent as the parties themselves.

2. Paragraph 1 shall also apply to persons who are specially entrusted by one of the two States with the protection of emigrants and are appointed by the supreme administrative authorities of the other State.

Article 12.

1. Applications from nationals of one of the two States to social insurance organs, authorities and courts of the other State may not be rejected on the ground that they are drawn up in the language of the former State.

2. Communications from the social insurance organs, authorities and courts of one State to

naux chargés des assurances sociales dans l'un des deux États à des ressortissants de l'autre État seront rédigées dans la langue officielle du premier État. Une traduction dans la langue officielle de l'autre État devra être jointe à ces communications, à moins qu'il ne s'agisse d'une réponse à une demande rédigée dans la langue officielle du premier État.

Article 13.

Lorsqu'il est interjeté appel dans des affaires relatives aux diverses assurances sociales visées à l'article premier, les délais légaux seront considérés comme ayant été observés lorsque l'appel aura été interjeté à temps par devant un organe, une autorité administrative ou un tribunal chargé des assurances sociales dans l'autre État. Dans ce cas, l'acte introductif d'appel sera transmis immédiatement à l'Office d'assurances du Reich (*Reichsversicherungsamt*) à Berlin, lorsque la décision en appel devra être prise par une instance allemande et à l'Office central des assurances ouvrières (*Središnji ured za osiguranje radnika*) à Zagreb, lorsque la décision en appel devra être prise par une instance serbe-croate-slovène.

2. On peut également adresser directement l'acte introductif d'appel à l'instance compétente pour se prononcer sur le recours.

Article 14.

Les dispositions concernant l'exonération ou la réduction des frais de timbre ou d'autres taxes, accordée par l'un des deux États aux assurances sociales nationales, s'appliqueront également aux assurances sociales de l'autre État.

B. DISPOSITIONS SPÉCIALES

I. ASSURANCE DES EMPLOYÉS.

Article 15.

1. Si des cotisations sont versées pour le compte d'un assuré à l'assurance allemande des employés et aux caisses serbo-croato-slovènes de retraite des employés, ces cotisations,

nationals of the other State shall be drawn up in the official language of the former State. A translation in the official language of the other State shall be attached except in the case of a reply to an application made in the official language of the former State.

Article 13.

1. Appeals in respect of the branches of social insurance referred to in Article 1 shall be deemed to have been lodged within the statutory periods if the appeal has been made at the proper time to a social insurance organ, authority or court of the other State. In such cases the document containing the appeal shall be immediately transmitted to the Reich Insurance (*Reichsversicherungsamt*) Office in Berlin when the appeal is to be decided by a German authority, and to the Central Office for Labour Insurance (*Središnji ured za osiguranje radnika*) at Zagreb when the appeal is to be decided by a Serb-Croat-Slovene authority.

2. The document in question may also be sent direct to the authority competent to decide the appeal.

Article 14.

Any provisions concerning exemption or reduction in the matter of stamp duties or other charges applicable in either State to its own social insurance shall also be applicable to the social insurance of the other State.

B. SPECIAL PROVISIONS.

I. EMPLOYEE' INSURANCE.

Article 15.

1. Where contributions are made on behalf of an insured person to the German employees' insurance fund and to the Serb-Croat-Slovene employees' pension insurance fund, the periods

pour autant que les périodes auxquelles elles correspondent ne se recouvrent pas, s'ajouteront pour le maintien des droits expectatifs et le décompte de la période générale d'attente.

2. Les périodes de maladie pendant lesquelles les assurés sont exonérés (*Ersatzzeiten*) d'après la législation de l'un des deux Etats maintiennent également les droits expectatifs dans l'autre Etat. L'assuré retraité qui est exonéré dans l'un des Etats, tout en conservant ses droits expectatifs, l'est également dans l'autre Etat. Les organes d'assurance de chaque Etat calculeront les autres périodes d'exonération d'après les dispositions de la législation nationale.

3. Lorsqu'il survient un cas couvert par l'assurance, les organes d'assurance des deux Etats accordent les prestations auxquelles le bénéficiaire a droit, d'après les stipulations de la législation nationale, en tenant compte des dispositions des alinéas premier et 2 du présent article. Toutefois, on ne versera que la fraction du montant de base et de l'allocation supplémentaire pour enfants — ainsi que de la pension minimum serbo-croato-slovène — qui correspond à la proportion entre la période pour laquelle des cotisations ont été versées ou doivent être considérées comme ayant été versées ; dans le pays et la période totale pour laquelle des cotisations ont été versées et doivent être considérées comme ayant été versées ; cette réduction ne sera pas appliquée lorsque l'assuré n'aura pas versé ou ne devra pas être considéré comme ayant versé plus de douze cotisations mensuelles dans l'un des deux Etats. Dans ce cas l'intéressé ne pourra réclamer aucune pension à l'organe d'assurance de l'Etat où il n'aura pas versé ou ne devra pas être considéré comme ayant versé plus de douze cotisations mensuelles.

Article 16.

Si une personne assurée d'après les lois de l'un des deux Etats contractants quitte le territoire de cet Etat, elle pourra continuer à bénéficier de l'assurance au moyen d'une prolongation de l'assurance auprès de l'organe d'assurance de l'un ou de l'autre Etat. Le droit applicable pour juger de la recevabilité de la prolongation volontaire de l'assurance et régir son application sera celui de l'Etat dont relève l'organe d'assurance auprès duquel l'assurance

correspondant to such contributions shall, so far as they do not overlap, be added together for the purposes of acquiring or keeping alive insurance rights and completing the general "waiting period".

2. Periods of sickness during which, under the laws of one State, insured persons are exempted from payment of contributions (*Ersatzzeiten*) shall count for the purpose of preserving insurance rights in the other State also. Persons in receipt of pensions who are exempted in one State, but who retain their insurance rights, shall also retain these rights in the other State. Other exemption periods shall be calculated by the insurance organs of each State according to their national legislation.

3. When an insurance contingency arises, the insurance organs of both States shall grant the benefits to which the person concerned is entitled under the national law, account being taken of paragraphs 1 and 2 of this article. Nevertheless, in the case of the basic amount and the supplementary allowance for children, as well as the Serb-Croat-Slovene minimum pension, only such fraction shall be payable as corresponds to the ratio between the national contribution period and the total contribution period ; this reduction shall not be made unless contributions have been paid in one of the two States for at least twelve months. In such case no pension can be claimed from the insurance organ of the State in which contributions have been paid for not more than twelve months.

Article 16.

Should a person insured under the laws of one State leave the territory of such State, he may continue to benefit by the insurance by prolonging the insurance with an organ of either State. The admissibility and application of voluntary prolongation shall be governed by the law of the State with whose insurance organ the insurance has been voluntarily prolonged. In determining the admissibility of voluntary prolongation of insurance, the contribution

a été volontairement prolongée. Lors de l'examen de la recevabilité de la prolongation volontaire de l'assurance, les périodes pour lesquelles des cotisations ont été versées ou doivent être considérées comme ayant été versées dans les deux Etats seront additionnées. La prolongation volontaire de l'assurance dans l'un des deux Etats contractants ne sera pas refusée, du fait que l'assuré est assujetti à l'assurance dans l'autre Etat ; toutefois, le montant total de la cotisation ne devra pas dépasser le montant maximum admis dans le premier Etat.

Article 17.

Lorsque le remboursement de cotisations n'est effectué que si l'assuré cesse d'être affilié à l'assurance, on ne considérera pas un assuré comme ayant cessé d'être affilié du fait qu'il deviendra assujetti à l'assurance dans l'autre Etat. Si néanmoins les cotisations ont été remboursées, le remboursement demeurera acquis.

II. CAISSES MUTUELLES DE RETRAITE.

Article 18.

1. Si des cotisations sont versées, pour le compte d'un assuré, aux caisses ouvrières de retraite allemandes, et aux caisses mutuelles de retraite serbo-croato-slovenes, ces cotisations pour autant que les périodes auxquelles elles correspondent ne se recouvrent pas, s'ajouteront pour le maintien des droits expectatifs et le décompte de la période générale d'attente.

2. Les périodes de maladie pendant lesquelles les assurés sont exonérés (*Ersatzzeiten*) d'après la législation de l'un des deux Etats maintiennent également les droits expectatifs dans l'autre Etat. L'assuré, retraité pour vieillesse ou bénéficiant d'une pension d'invalidité, qui est exonéré dans l'un des Etats, tout en conservant ses droits expectatifs, l'est également dans l'autre Etat. Les organes d'assurance de chaque Etat calculeront les autres périodes d'exonération d'après les dispositions de la législation nationale.

3. Lorsqu'il survient un cas couvert par l'assurance, les organes d'assurance des deux Etats accordent les prestations auxquelles le bénéficiaire a droit, d'après les stipulations

periods duly completed in both States shall be added together. The fact that the insured person is liable to insurance in one State shall not prevent voluntary prolongation of the insurance in the other State ; but the total contribution may not exceed the maximum contribution allowable in the latter State.

Article 17.

When contributions are refunded only if an insured person ceases to be a member of the fund, a worker who becomes liable to insurance in the other State shall not be deemed to have ceased membership. Should the contributions nevertheless, be refunded, they shall not be returned.

II. MINERS' PENSION INSURANCE.

Article 18.

1. Where contributions are made on behalf of an insured person to the German workers' pension insurance and to the Serb-Croat-Slovene mutual provident insurance, the periods corresponding to such contributions shall, so far as they do not overlap, be added together for the purposes of acquiring or keeping alive insurance rights and completing the general " waiting period ".

2. Periods of sickness during which, under the laws of one State insured persons are exempted from payment of contributions (*Ersatzzeiten*) shall count for the purpose of preserving insurance rights in the other State also. Persons in receipt of invalidity or old age pensions who are exempted in one State, but who retain their insurance rights, shall also retain these rights in the other State. Other exemption periods shall be calculated by the insurance organs of each State according to their national legislation.

3. When an insurance contingency arises, the insurance organs of both States shall grant the benefits to which the person concerned is entitled under the national law, account being

de la législation nationale, en tenant compte des dispositions des alinéas premier et 2 du présent article. Toutefois, on ne versera que la fraction du montant de base et de l'allocation supplémentaire pour les enfants qui correspond à la proportion entre la période pour laquelle des cotisations ont été versées ou doivent être considérées comme ayant été versées dans le pays et la période totale pour laquelle des cotisations ont été versées ou doivent être considérées comme ayant été versées; cette réduction ne sera pas appliquée lorsque l'assuré n'aura pas versé ou ne devra pas être considéré comme ayant versé plus de douze cotisations mensuelles dans l'un des deux Etats. Dans ce cas, l'intéressé ne pourra réclamer aucune pension à l'organe d'assurance de l'Etat où il n'aura pas versé ou ne devra pas être considéré comme ayant versé plus de douze cotisations mensuelles.

4. Par montant de base des caisses mutuelles de retraite serbo-croato-slovenes, on entendra 8 % de la moyenne, pour les cinq dernières années, du salaire assuré. Si l'assuré a cotisé pendant une période encore inférieure à cinq ans, on lui accordera, pour chaque année pleine où il a cotisé, une majoration de 2,4 % du salaire moyen assuré. S'il a cotisé pendant cinq ans ou plus, on lui accordera pour les cinq premières années, une majoration de 12 % du salaire moyen assuré.

Article 19.

Pour l'octroi de la retraite de vieillesse (article 36 et 58 de la loi sur les caisses minières du Reich), l'organe allemand d'assurance ne tiendra compte, jusqu'à l'achèvement de la 55me année d'existence de l'assuré, que des mois pendant lesquels ledit assuré a cotisé. A dater du premier jour du mois pendant lequel l'assuré achève sa 55me année, les dispositions du présent traité s'appliquent *mutatis mutandis* à la retraite de vieillesse.

Article 20.

1. Les prestations afférentes aux soins et au traitement médical sont accordées par l'organe d'assurance de l'Etat où le bénéficiaire réside habituellement. L'organe d'assurance de l'autre Etat doit rembourser une partie proportionnelle des frais, d'après le rapport établi à l'article 18, alinéa 3.

taken of paragraphs 1 and 2 of this article. Nevertheless, in the case of the basic amount and the supplementary allowance for children, only such fraction shall be payable as corresponds to the ratio between the national contribution period and the total contribution period; this reduction shall not be made unless contributions have been paid in one of the two States for at least twelve months. In such case no pension can be claimed from the insurance organ of the State in which contributions have not been paid for more than twelve months.

4. The basic amount of the Serb-Croat-Slovene mutual provident insurance shall be equivalent to eight per cent of the average insured wage earned during the last five years. Should the insured person have paid contributions for a period which is less than five years, he shall be granted, in addition, for each complete insurance year, an increase of 2.4 per cent of the average insured wage. Should he have contributed for five years or more, an increase of twelve per cent of the average insured wage shall be granted to him for the first five years.

Article 19.

In granting old age pensions, (Reich Miners' Insurance Law §§ 36 and 58) the German insurance organ shall, up to completion of the insured person's fifty-fifth year, take into consideration only the months during which he has contributed to its funds. As from the first day of the month in which the insured person completes his fifty-fifth year, the provisions of this Treaty shall apply *mutatis mutandis* to the old age pension.

Article 20.

1. Medical and hospital treatment benefit shall be paid by the insurance organ of the State in which the insured person is habitually resident. The insurance organ of the other State shall refund a proportionate part of the charges, as laid down in Article 18, paragraph 3.

2. Les organes d'assurance des deux Etats pourront conclure des arrangements concernant en nature et le remboursement des frais. Ces arrangements devront être approuvés par les autorités administratives suprêmes des deux Etats.

Article 21.

Lorsque la retraite des caisses minières est cumulée avec une pension de l'assurance-invalidité, les versements de la caisse minière ne cessent pas, conformément à l'article 106 de la loi sur la caisse minière du Reich du fait que la seconde pension cesse par suite du séjour à l'étranger du bénéficiaire.

Article 22.

1. Les dispositions de l'article 16 s'appliquent *mutatis mutandis* à la prolongation volontaire de l'assurance.

2. Lorsque l'assuré cessera d'être assujéti à l'assurance obligatoire, il ne pourra pas, en versant des droits dits de reconnaissance à la caisse minière (caisse mutuelle) de l'un des deux Etats contractants, maintenir ses droits expectatifs à l'égard de l'assurance de l'autre Etat.

Article 23.

Des droits expectatifs éteints renaissent à nouveau dans les deux Etats lorsque des cotisations sont versées, pour le compte de l'assuré, pendant trente-six mois au minimum à raison d'une activité assujéti à l'assurance obligatoire.

Article 24.

Si des cotisations sont versées à la caisse allemande de retraites des employés et à la caisse mutuelle de retraites serbe-croate-slovene, les articles 18 à 23 s'appliquent *mutatis mutandis*. Les prestations seront accordées par la caisse minière du Reich pour le compte des caisses de retraites à laquelle l'assuré était affilié lorsque est survenu le cas couvert par l'assurance; toutefois, le montant de base de la caisse de retraite des employés ne sera accordé que si l'assuré a versé à la caisse de retraite des

2. The insurance organs of both States may make agreements regarding the granting of such benefit in kind and regarding the refund of expenses. Such agreements must be approved by the supreme administrative authorities of both States.

Article 21.

Should an invalidity pension be granted in addition to a miners' insurance pension and should payment of the former be suspended owing to the party concerned being resident abroad, the miners' insurance payments under § 106 of the Reich Miners' Insurance Law shall not be suspended.

Article 22.

1. The provisions of Article 16 shall apply *mutatis mutandis* to voluntary prolongation of insurance.

2. If an insured person ceases to be liable to compulsory insurance, he may not, by paying "recognition" dues (*Anerkennungsbühren*) to the miners' insurance fund (mutual provident fund) in one State retain his insurance rights in respect of insurance in the other State.

Article 23.

Insurance rights which have expired, shall be revived in both States when contributions for at least thirty-six months are paid on the insured person's behalf in respect of employment liable to compulsory insurance.

Article 24.

Where contributions are paid to the German employees' pension fund and to the Serb-Croat-Slovene mutual provident insurance, Articles 18 to 23 shall apply *mutatis mutandis*. Benefits shall be paid by the Reich miners' provident fund from the pension fund to which the insured person belonged when the insurance contingency arose; the basic amount of the employees' pension fund, however, shall only be granted when the insured person has paid at least thirty-six contributions to the employees

employés au moins trente-six cotisations ; si ces conditions ne sont pas remplies, on appliquera le montant de base de la caisse ouvrière de retraites.

Article 25.

Si des cotisations sont versées soit à la caisse ouvrière de retraites allemande soit à la caisse de retraites des employés ainsi qu'à la caisse de retraite des employés serbe-croate-slovènes, les articles 15 à 24 s'appliquent *mutatis mutandis*.

Article 26.

1. Les dispositions des articles 18 à 25 s'appliquent également aux cotisations versées, avant le 1er janvier 1924, à des associations minières allemandes reprises par la caisse minière du Reich. La caisse minière du Reich déterminera la compétence des caisses de district.

2. Si des cotisations mensuelles ont été versées à plusieurs caisses de district ou à d'anciennes associations minières allemandes reprises par la caisse du Reich, la caisse du Reich déterminera la compétence des caisses de district.

III. DISPOSITIONS COMMUNES RELATIVES A L'ASSURANCE DES OUVRIERS SAISONNIERS DANS LES DEUX ETATS.

Article 27.

1. Les cotisations versées aux caisses serbo-croate-slovènes de retraites des employés feront naître des droits expectatifs à l'égard de l'assurance-invalidité allemande comme si ces cotisations avaient été versées à l'assurance allemande des employés.

2. Les cotisations versées à l'assurance-invalidité allemande feront naître des droits expectatifs à l'égard de la caisse serbe-croate-slovène de retraite des employés comme si ces cotisations avaient été versées à cette caisse d'assurance.

Article 28.

Si la pension totale calculée d'après les articles 15 et 18 est inférieure à la pension dont bénéficierait l'intéressé d'après les dispositions

pension fund ; otherwise, the basic amount of the workers' pension fund shall apply.

Article 25.

Where contributions are paid to the German workers' or employees' pension fund and to the Serb-Croat-Slovene employees' pension insurance, Articles 15 to 24 shall apply *mutatis mutandis*.

Article 26.

1. The provisions of Articles 18 to 25 shall also apply to contributions paid before January 1st, 1924, to German miners' insurance societies which have been taken over by the Reich miners' provident fund. The latter fund shall determine the powers of district miners' provident funds.

2. Where monthly contributions have been paid to several district miners' provident funds or to former German miners' provident societies which have been taken over by the Reich miners' provident fund, the latter shall determine the powers of the district miners' provident funds.

III. JOINT PROVISIONS FOR THE INSURANCE OF MIGRATORY WORKERS IN BOTH STATES.

Article 27.

1. Contributions paid to Serb-Croat-Slovene employees' pension insurance shall serve to create insurance rights in connection with German invalidity insurance precisely as if the contributions had been paid to the German employees' insurance fund.

2. Contributions paid to German invalidity insurance shall serve to create insurance rights in connection with Serb-Croat-Slovene employees pension insurance precisely as if the contributions had been paid to the latter fund.

Article 28.

If the total pension computed in accordance with Articles 15 and 18 is less than the pension to which the insured person would be entitled

de la législation nationale et eu égard à la période pour laquelle il a cotisé dans cet Etat, les organes d'assurance de cet Etat devront majorer les pensions qu'ils doivent verser d'un montant égal à cette différence. La comparaison s'effectuera d'après le cours d'une des monnaies par rapport à l'autre, pratiqué à la Bourse de la capitale de l'Etat dont relève l'organe d'assurance ; on prendra pour base le cours pratiqué le premier jour du trimestre au cours duquel les divers versements afférents à la pension sont ordonnancés.

Article 29.

1. Les organes d'assurance des deux Etats détermineront les prestations qu'elles auront à accorder et rendront un arrêt à ce sujet. Lorsque des cotisations ont été versées dans les deux Etats, l'organe d'assurance intéressé de l'autre Etat devra avoir la possibilité d'exprimer son avis auparavant.

2. Si la réclamation, même abstraction faite des dispositions du présent traité, est fondée d'après le droit national, on devra accorder une prestation temporaire ; dans les autres cas, on pourra accorder une prestation temporaire.

C. DISPOSITIONS FINALES

Article 30.

En ce qui concerne l'assurance des employés (caisses de retraites des employés) et les caisses minières de retraites (caisses mutuelles de retraites), les cotisations volontaires indispensables pour maintenir les droits expectatifs pourront encore être versées dans un délai d'un an à dater de l'entrée en vigueur du présent traité, même si les délais prévus à cet effet dans la législation nationale ont expiré. Ces dispositions ne s'appliquent pas lorsque le cas couvert par l'assurance est survenu.

Article 31.

1. Chaque Etat édictera sous sa propre responsabilité les dispositions nécessaires pour assurer l'exécution du présent traité sur son territoire ; ces dispositions seront prises par

in either of the two States alone under the national legislation and in accordance with the period for which he has paid contributions in such State, the insurance organs of that State shall be bound to increase the pension payable by them by the amount of the difference. The comparison shall be made by taking the rates of the currencies on the Stock Exchange of the capital of the State to which the insurance organ belongs ; the rate on the first day of the quarter in which pension payments are made shall be the decisive rate.

Article 29.

1. The insurance organs of both States shall determine the amount of benefit payable by them and give a decision accordingly. Where contributions have been paid in both States, the proper insurance organ in the other State shall first of all be given an opportunity to express an opinion.

2. Where, apart from the provisions of this Treaty, a claim is valid under national law, a provisional payment of benefit must be made ; in other cases provisional payment of benefit may be made.

C. FINAL PROVISIONS.

Article 30.

In the case of employees' insurance (employees pension insurance) and in the case of miners' pension insurance (mutual provident pension insurance), voluntary contributions necessary for acquiring or keeping alive insurance rights may, even though the time-limits under national law for such payments have already expired, be paid up in arrears within a period of one year from the entry into force of the present Treaty. This shall not apply if the insurance contingency provided against has occurred.

Article 31.

1. Each of the States shall itself frame such provisions as may be necessary for the application of this Treaty in its territory ; this right shall devolve on the supreme administrative autho-

l'autorité administrative suprême ou par l'autorité qu'elle désignera.

2. Les dispositions ainsi prises seront communiquées à l'autorité administrative suprême de l'autre Etat.

Article 32.

Les autorités administratives suprêmes des deux Etats s'entendront :

a) Sur les moyens les plus simples et les plus économiques de procéder, sur le territoire de l'un des Etats, à des significations et à des paiements émanant du territoire de l'autre Etat, en matière d'assurance sociale.

b) Sur la façon dont l'organe d'assurances de l'un des Etats pourra opérer le recouvrement de cotisations arriérées ou d'autres créances résultant de l'assurance contre des débiteurs résidant dans l'autre Etat.

Article 33.

Les autorités administratives suprêmes des deux Etats sont autorisées à compléter et à modifier d'un commun accord les dispositions du présent traité.

Article 34.

Les organes d'assurance des deux Etats pourront, sous réserve de l'approbation des autorités administratives suprêmes des deux Etats, convenir qu'ils s'informeront réciproquement du changement de résidence d'un assuré passé du territoire de l'un des deux Etats sur le territoire de l'autre Etat, lorsqu'ils en auront eu connaissance.

Article 35.

L'autorité administrative suprême, au sens du présent traité, est, pour le Reich allemand le ministre du Travail du Reich et, pour le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, le ministre de la Politique sociale.

rities or on such authorities as they may designate.

2. All provisions that may be framed for this purpose shall be communicated to the supreme administrative authorities of the other State.

Article 32.

The supreme administrative authorities of the two States shall agree upon the manner in which :

(a) Social insurance notifications and payments originating in one State may be most simply and economically effected in the territory of the other State.

(b) Arrears of contributions or other insurance claims of an insurance organ in one State may be recovered from a debtor in the other State.

Article 33.

The supreme administrative authorities of both States shall be authorised to supplement or amend by mutual agreement the provisions of this Treaty.

Article 34.

Subject to the approval of the supreme administrative authorities, insurance organs of both States may agree to notify one another on learning that an insured person has transferred his residence from the territory of one State to that of the other.

Article 35.

The supreme administrative authorities for the purposes of this Treaty shall be, in Germany, the Reich Minister of Labour and, in the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, the Minister for Social Policy.

Article 36.

Aux fins d'exécution du présent traité, les organes, autorités administratives et tribunaux chargés de l'assurance sociale dans les deux Etats communiqueront directement.

Article 37.

1. Le présent traité sera ratifié. Les instruments de ratification seront échangés à Belgrade aussitôt que possible. Le traité entrera en vigueur le premier jour du mois qui suivra l'échange de ratification.

2. La disposition de l'article 2 prendra effet à partir du 1er décembre 1928.

Article 38.

1. Il ne sera fait aucune différence, dans l'application des articles 2 à 4, entre les cas couverts par l'assurance survenus soit avant, soit après l'entrée en vigueur du présent traité.

2. Si une demande de pension, au titre de l'assurance-accidents, présentée par des ayants-cause est rejetée valablement avant l'entrée en vigueur du présent traité, une nouvelle décision sera prise, si une demande est formulée à cet effet. Cette demande devra être adressée avant qu'une année se soit écoulée à dater de l'entrée en vigueur du présent traité.

Article 39.

Dans l'application des dispositions du présent traité, on devra également tenir compte des cotisations qui auront été versées avant l'entrée en vigueur du présent traité.

Article 40.

1. Chacun des deux Etats pourra, en donnant un préavis de six mois, dénoncer le présent traité pour la fin d'une année civile, mais au plus tôt, toutefois, pour la fin de 1930. La dénonciation pourra, avec le consentement de l'autre Etat, ne porter que sur certaines parties du traité.

2. En cas de dénonciation, les dispositions du présent traité demeureront en vigueur, malgré la dénonciation, au regard des réclama-

Article 36.

The social insurance organs, authorities and courts of the two States shall communicate with one another direct in matters concerning the execution of this Treaty.

Article 37.

1. The Treaty shall be ratified. The instruments of ratification shall be exchanged as soon as possible at Belgrade. The Treaty shall come into force on the first day of the month following that in which the instruments of ratification are exchanged.

2. The provisions of Article 2 shall take effect as from December 1st, 1928.

Article 38.

1. For the application of Articles 2 to 4 it shall be immaterial whether the insurance contingency arises before or after the entry into force of this Treaty.

2. Should a claim for surviving dependents' pension in respect of accident insurance have been legally rejected before this Treaty came into force, a fresh decision must be given if this is applied for. The application must be made within one year after the entry into force of this Treaty.

Article 39.

In applying the provisions of this Treaty, contributions paid before the entry into force of the Treaty shall also be taken into account.

Article 40.

1. Either of the two States may, on giving six months' notice, denounce this Treaty as from the end of any calendar year, but in no case earlier than the end of 1930. By agreement with the other State the denunciation may apply only to certain parts of the Treaty.

2. In the event of denunciation, the provisions of this Treaty shall, notwithstanding denunciation, continue to apply to claims in

tions relatives à des cas couverts par l'assurance qui se seraient produits avant la date à laquelle le présent traité aurait cessé d'être en vigueur.

3. Les droits acquis en vertu des dispositions du présent traité ne s'éteignent pas du fait de la dénonciation de cet instrument ; pour le maintien ultérieur de ces droits, on se conformera à la législation nationale, après que le présent traité aura cessé d'être en vigueur.

Fait à Berlin, le 15 décembre 1928, en double original, dont chacun est établi en langue allemande et en langue serbo-croate ; chacun des deux Etats reçoit l'un de ces originaux. Le texte allemand et le texte serbo-croate concordent quant au fond et font également foi.

(*Signé*) Dr A. GRIESER.

(*Signé*) Dr GOSAR.

PROTOCOLE FINAL

Lors de la signature du traité conclu ce jour entre le Reich allemand et le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, au sujet de l'assurance sociale, les deux gouvernements ont déclaré convenir de ce qui suit :

a) Dès que l'assurance des ouvriers en cas d'invalidité, de vieillesse et de décès sera organisée dans le Royaume des Serbes, Croates et Slovènes, les deux gouvernements engageront de nouvelles négociations en vue d'étendre, d'après la procédure contractuelle prévue à l'article 33, les principes de réciprocité définis par le présent traité à l'assurance-invalidité des ouvriers.

b) Si, à l'avenir, l'un des deux gouvernements conclut, avec un Etat tiers, un accord relatif aux assurances sociales, les deux gouvernements examineront si, et dans quelle mesure, les principes de réciprocité définis par le présent traité pourront être également étendus à l'assurance dans l'Etat tiers, d'après la procédure contractuelle prévue à l'article 33.

BERLIN, le 15 décembre 1928.

(L. S.) (*Signé*) Dr A. GRIESER.

(L. S.) (*Signé*) Dr GOSAR.

respect of insurance contingencies arising before the Treaty ceases to be operative.

3. Rights acquired or kept alive in virtue of the present Treaty shall not be extinguished in consequence of the denunciation thereof ; as regards the period after the Treaty ceases to be in operation, the continuance of the rights in question shall be governed by national law.

Done at Berlin on December 15, 1928, in two original copies, each in the German and Serb-Croat languages ; the two States shall each receive one copy. The German and Serb-Croat texts are of uniform tenor and equally authentic.

(*Signed*) Dr. A. GRIESER.

(*Signed*) Dr. GOSAR.

FINAL PROTOCOL

When signing the Treaty concluded this day between the German Reich and the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, regarding social insurance, both Governments declared their agreement on the following :

(a) As soon as workers' invalidity, old age and life insurance is introduced in the Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes, the two Governments will enter into negotiations with a view to extending to workers' invalidity insurance by means of an agreement under Article 33, the principles of reciprocity laid down in this Treaty.

(b) Should either Government in future conclude an agreement with a third State regarding social insurance, both Governments will examine whether and to what extent the principles of reciprocity laid down in this Treaty can, by means of an agreement under Article 33, be extended to insurance in the third State.

BERLIN, December 15, 1928.

(L. S.) (*Signed*) Dr. A. GRIESER.

(L. S.) (*Signed*) Dr. GOSAR.